

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
BIOMEDICÍNSKÉHO
INŽENÝRSTVÍ**

**DIPLOMOVÁ
PRÁCE**

2016

**JANA
MRAČKOVÁ**

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

**Fakulta biomedicínského inženýrství
katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**

**BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ NA FOTBALOVÝCH STADIONECH
V PRAZE**

GUARANT SECURITY AT PRAGUE'S FOOTBALL STADIUMS

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: Mgr. Zdeňka Malíková

Bc. Jana Mračková

Kladno, 2017

Zadání diplomové práce

Student: **Jana Mračková**
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Téma: **Bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech v Praze**
Téma anglicky: Guarant Security at Prague´s Football Stadiums

Zásady pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude popis bezpečnostních opatření na prvoligových stadionech v hlavním městě Praze. V teoretické části budou uvedeny jednotlivé složky, zabezpečující klidný průběh sportovních a kulturních akcí a jejich náplň práce v průběhu těchto akcí. V praktické části budou vyjmenovány možné zdroje rizik a aktivační prvky případně vzniklého nebezpečí v prostředí nejmodernějšího stadionu v Praze. Dále bude provedena komparace bezpečnostních opatření na vybraných stadionech v Praze a prostřednictvím SWOT analýzy budou nastíněny silné a slabé stránky těchto opatření. V závěru práce budou navržena opatření pro zlepšení zabezpečení prvoligových utkání a spolupráce jednotlivých složek.

Seznam odborné literatury:

- [1] SMOLÍK, Josef, Fotbalové chuligánství „Historie, teorie a politizace fenoménu, ed. 1., Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008, 280 s., ISBN 978-80-903556-3-7
- [2] MAREŠ, Miroslav, SUCHÁNEK, Marek, SMOLÍK, Josef, Fotbaloví chuligáni: evropská dimenze subkultury, ed. 1., Brno: Barrister & Principal, 2004, 181 s., ISBN 80-903333-0-3
- [3] MIKŠÍK, Oldřich, Hromadné psychické jevy: (psychologie hromadného chování), ed. 1., Praha: Karolinum, 2005, ISBN 80-246-0930-4

Vedoucí: mjr. Mgr. Zdeňka Koudelová

Zadání platné do: 20.08.2018

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 12.12.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech v Praze vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 13.05.2017

.....
Jana Mračková

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala mé vedoucí práce Mgr. Zdeňce Malíkové za cenné rady, které mi po celou dobu zpracování diplomové práce poskytovala, za její trpělivost a vstřícnost. Dále bych chtěla poděkovat mjr. Mgr. Janu Simmerlovi a npor. Bc. Petru Novákovi, DiS., za poskytnutí možnosti účastnit se bezpečnostních opatření, která mi byla velkým přínosem. Děkuji také všem policistům a pořadatelům, kteří byli ochotni odpovídat na mé otázky v rozhovorech a sdělit tak své názory a zkušenosti z praxe.

Abstrakt

Diplomová práce Bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech v Praze se zabývá analýzou fungování soukromých pořadatelských služeb fotbalových klubů ve spolupráci s Policií České republiky a dalšími složkami Integrovaného záchranného systému. Dále se věnuje otázce zajišťování bezpečnosti osob, ochrany jejich života, zdraví a majetku při konání fotbalových utkání na prvoligových stadionech v Praze a následkům projevů násilí v souvislosti s pořádáním sportovních akcí. Z praktického hlediska diplomová práce popisuje dílčí úkoly zainteresovaných složek, které se podílejí na bezpečnostních opatřeních, a následně blíže uvádí jejich povinnosti, odpovědnost, pravomoci a kompetence.

Pro zpracování práce je využíváno studium odborné literatury a legislativních norem souvisejících s bezpečnostním opatřením. Na základě sběru informací z periodik a dostupných internetových a intranetových stránek Ministerstva vnitra České republiky jsou získané poznatky zanalyzovány a s využitím metody popisu dále zpracovány.

Výsledkem práce je komparace zajišťování bezpečnostních opatření na jednotlivých prvoligových stadionech v Praze se zaměřením na fotbalové stadiony Generali Arena, Ďolíček, Eden Aréna a stadion Na Julisce. Pomocí SWOT analýzy jsou charakterizovány silné a slabé stránky prováděných opatření. V závěru jsou na základě zjištěných slabin bezpečnostních opatření navržena doporučení pro eliminaci těchto nedostatků.

Klíčová slova

Fotbalový stadion; bezpečnostní opatření; fotbalové násilí; veřejný pořádek; součinnost a spolupráce.

Abstract

The diploma thesis *Security Measures Taken in Football Stadiums in Prague* deals with analysis of work of private security services of football clubs in coordination with the Police of the Czech Republic and other departments of the Integrated Rescue System. Furthermore, it deals with problems of securing people, protecting their lives, health and property during football matches in the Premier League stadiums in Prague as well as the consequences of violent behaviour connected with sport events. From the practical point of view, the thesis describes individual tasks of involved departments which participate in security measures ; more detailed outlook of their duties, responsibilities, authority and competence follows.

The thesis is based on special literature study as well as on study of legislative norms connected with security measures. By means of information collection from periodical literature as well as available internet and intranet websites of the Ministry of the Interior of the Czech Republic, the obtained information is analysed and using method of description, processed further.

The result of the thesis is a comparison of security measures guarantee in individual football stadiums in Prague aimed especially at stadiums Generali Arena, Ďolíček, Eden Arena and Na Julisce Stadium. Using the SWOT analysis, strengths and weaknesses of these measures are characterised. In the conclusion, some recommendations for elimination of faults connected with revealed weaknesses of security measures are suggested.

Keywords

Football stadium; security measures, football violence/hooliganism; public order; synergy and cooperation.

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Současný stav.....	11
2.1	Vznik a vývoj bezpečnostních opatření.....	11
2.1.1	Historie fotbalu.....	11
2.1.2	Vznik a vývoj diváckého násilí.....	12
2.1.3	Hromadné narušování veřejného pořádku.....	16
2.2	Legislativní rámec.....	17
2.3	Bezpečnostní opatření.....	18
2.3.1	Příprava bezpečnostních opatření.....	18
2.3.2	Složky podílející se na průběhu bezpečnostního opatření.....	21
2.3.3	Průběh bezpečnostního opatření.....	26
2.4	Deliktní jednání.....	29
2.5	Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.....	31
3	Cíl práce.....	34
4	Metodika.....	35
5	Výsledky.....	36
5.1	Komparace prvoligových stadionů v Praze.....	36
5.1.1	Generali Arena.....	36
5.1.2	Ďolíček.....	37
5.1.3	Eden Aréna.....	38
5.1.4	Na Julisce.....	39
5.2	Nasazení sil a prostředků Policie ČR.....	40
5.2.1	Bezpečnostní opatření – Generali Arena.....	41
5.2.2	Bezpečnostní opatření - Ďolíček.....	42
5.2.3	Bezpečnostní opatření – Eden Aréna.....	43
5.2.4	Bezpečnostní opatření – Na Julisce.....	45

5.3	Nasazení sil pořadatelské služby	46
5.4	Bilance trestného činu výtržnictví v roce 2016	47
6	Diskuze	50
7	Závěr	61
8	Seznam použitých zkratk	62
9	Seznam použité literatury	63
10	Seznam použitých obrázků	67
11	SEZNAM PŘÍLOH	67

1 ÚVOD

Téma Bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech v Praze jsem si zvolila, jelikož je aktuální a v médiích opakovaně diskutované. S vyvíjejícími a měnícími se hodnotami a potřebami lidské společnosti je nutné, aby se zdokonalovala a vyvíjela také opatření, která mají za úkol chránit život a zdraví osob a majetek. Kopaná nebo také fotbal jako historicky dlouhodobě nejpobulárnější hra na světě je jedním z faktorů, ovlivňujících životní hodnoty a potřeby miliónů lidí. Z pohledu fotbalového fanouška by se dalo říci, že fotbalová přízeň je životním stylem, působícím na chování, jednání, charakter a vystupování osob, a to zejména v souvislosti s pořádáním fotbalových utkání. Dle míry vyjadřování sympatií ke svému oblíbenému fotbalovému klubu je každý fanoušek sám o sobě originálem. Má svůj vlastní názor a pohled na sport jako fenomén a možnost společenského a kulturního vyžití. Když se však jednatlivec stane součástí větší skupiny osob, která se pohybuje za hranicí zákonných a společenských norem a je navíc ovlivnitelný a přizpůsobivý, lehce pak přebírá její názory a své vlastní potlačuje. Taková skupina je pak nevypočitatelná a nelze jasně prognózovat, jak se bude ve vypjatých situacích, jakou může být prohra, či naopak výhra favorizovaného klubu, chovat a jak bude v danou chvíli, ale i do budoucna jednat. Pro případy možného – předpokládaného vzniku konfliktů či již přímého ventilování agrese skupin fotbalových fandů jsou zde preventivně připravena bezpečnostní opatření, jejichž cílem je předcházet těmto hrozbám a případně je eliminovat. Jedná se zejména o ohrožení života a zdraví a ochrany majetku osob.

V této práci se v prvopočátku zaměřím na důvody vzniku a vývoje bezpečnostních opatření. Okrajově sdělím historii fotbalu způsob jeho vývoje. Objasním, jakým způsobem a z jakého důvodu bylo nutné zavést bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech a na základě jakých událostí. Následně se budu věnovat přípravě na bezpečnostní opatření, která souvisí s plněním řady velmi důležitých úkolů, a pečlivému naplánování nasazení sil a prostředků zúčastněných složek, jejichž úkolem a povinností je zajistit bezproblémový průběh sportovní akce. Dále konkrétně charakterizují jednotlivé složky, podílející se na klidném a bezproblémovém chodu bezpečnostních opatření a poté se již budu věnovat jejich samotnému průběhu. V souvislosti s násilnými projevy diváků při sportovních akcích uvedu nejčastěji páchané protiprávní delikty. V praktické části práce charakterizují prvotní stadiony v Praze a zanalyzuji nasazení

policistů a poradatelské služby na bezpečnostních opatřeních prvního a druhého stupně. V návaznosti na uvedená protiprávní jednání v teoretické části znázorním bilanci nejčastěji se vyskytujícího trestného činu ve vztahu ke sportovním utkáním.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Vznik a vývoj bezpečnostních opatření

2.1.1 Historie fotbalu

První důkazy o míčových hrách můžeme nalézt již na obrazech v královských hrobkách starých Egypťanů. Mráz (1976) uvádí, že první doklady o tělovýchovných prvcích nacházíme při náboženských slavnostech už před třemi tisíci lety před naším letopočtem [1].

Nejvíce se rozvíjela kopaná ve středověku ve Francii, Itálii a Anglii. Jednodušší druh fotbalu se hrál v londýnských uličkách a již při těchto hrách docházelo ke zraněním, velkému hluku a také poškozování majetku, neboť u jedné hry byla přítomna i stovka hráčů. Z tohoto důvodu byla míčová hra neustále zakazována královskými úřady. I přesto se však pomalu stávala přitažlivou pro stále více lidí [2].

Není divu, že vznik dnešní podoby fotbalu se datuje kolem 16. století právě v Anglii. Vzhledem k tomu, že pravidla fotbalových zápasů bylo nutné sjednotit, vyústily tyto snahy o sloučení ve vznik prvního oficiálního sdružení na světě v roce 1863, *The Football Association* [3].

Ve Francii pak v roce 1904 vznikla mezinárodní federace fotbalových asociací s názvem *Fédération Internationale de Football Association* (dále jen „FIFA“) za účasti národních asociací z Belgie, Dánska, Francie, Holandska, Španělska, Švýcarska a Švédska. Dokumentem, který jednotlivé asociace podepsaly, byla přijata opatření, týkající pouze pravidel fotbalu, hráčů a členského příspěvku v rámci Evropy, která se musela respektovat [4].

V roce 1908 se k FIFA připojí jako první mimoevropský stát Jižní Afrika, následovaná Argentinou, Kanadou a Spojenými státy. FIFA působila i během I. světové války a připojováním dalších států počala vznikat vůbec největší federace svého druhu [5].

Jak již bylo shora uvedeno, FIFA zavedla jasná pravidla fotbalové soutěže, avšak zpočátku se vůbec nevěnovala otázce fandění a korigování možných hrozeb, které by mohly v rámci utkání vzniknout. Dle Smolíka (2008) byla pověst fotbalových klubů

v Anglii ohrožena řáděním jejich fanoušků již v průběhu období industrializace a urbanizace v 19. století. Po 1. světové válce se násilnosti v rámci fotbalových utkání zmírnily, avšak nevymizely. V období po 2. světové válce se právě zejména ve Velké Británii zvýšila obliba kopané a s tím také návštěvnost fotbalových utkání. Na zápase pak měli možnost fanoušci ventilovat své frustrace na veřejném místě [6]. Více k fotbalovému násilí v následující kapitole.

V České republice se dle Horáka (1997) vyskytla první kopaná v Roudnici nad Labem v roce 1886, kdy novou hru představil na tamním gymnáziu profesor tělocviku svým studentům, a hra se poté začala šířit po celé České republice. I když se traduje, že prvním oficiálním fotbalovým klubem vzniklým v Čechách byla SK Slavia v roce 1892, někteří trvají na tom, že prvním oficiálním fotbalovým klubem u nás se stal v roce 1893 FK Loučeň. Příznivci FK Loučeň jsou přesvědčeni, že nejstarším klubem je právě ten jejich, neboť FK Slavia byla složena pouze z veslařů a jiných sportovců, tedy ne fotbalových hráčů [7].

Ihned po založení Českého fotbalového svazu v roce 1901 se tento stává členem organizace FIFA, avšak právoplatným členem se Česko stalo až po rozdělení Československa na Česko a Slovensko. S rozdělením Československé federace také zanikla Československá fotbalová asociace v roce 1993 a vznikl Českomoravský fotbalový svaz (dále jen „ČMFS“), který se stal vrcholným orgánem fotbalu u nás [8]. Dalším z pokračovatelů Českého svazu fotbalového je Fotbalová asociace České republiky (dále jen „FAČR“), členský svaz organizací FIFA a Unie evropských fotbalových asociací (dále jen „UEFA“). Tato byla do roku 2011 označována názvem ČMFS.

2.1.2 Vznik a vývoj diváckého násilí

Pro lepší porozumění současnému fotbalovému násilí je nutné uvést, jakým způsobem vzniklo a jak se vyvíjelo. Z tohoto důvodu se zaměřím na Velkou Británii, kde tento fenomén dosáhl svého vrcholu a úspěšně pronikl i do dalších zemí.

Již v období 14. století se objevují násilné projevy sportovců i diváků, které se snaží státní moc korigovat nebo je zcela vymýtit, avšak s negativním výsledkem. Po ukončení 2. světové války se v Británii objevila skupina mladých lidí, označovaná jako „rozzlobení mladí lidé“, „*Angry young people*“. O nich píše Keith Berwick (1966)

v novinovém článku Chicago Tribune jako o mladých lidech na celém světě, kteří si svoji frustraci vybíjejí mnoha způsoby, přičemž jedním z nich je i násilí na fotbalových utkáních [9]. Dle Mareše (2004) dochází v tomto období ke zrodu organizování skupin, které se v následujících letech dopouští násilí na fotbalových stadionech [10, s. 40].

V průběhu šedesátých let minulého století se začínají ve Velké Británii objevovat první skupiny mladých mužů, kteří se organizují do společenských skupin zaměřených na násilné jednání. Nyní vzniká i kult Skinheads, který bojuje proti přistěhovalectví, avšak své aktivity vyvíjí také při fotbalových zápasech. Členové této skupiny se vyznačují krátkými vlasy či zcela vyholenými hlavami a nošením těžkých pracovních bot. Skinheads byli příznivci mužstva, které se nacházelo ve městě nebo v okolí, kde zrovna žili. Své družstvo pak doprovázeli i do jiných destinací, než byla jen ta domácí. Zde začala stoupat agresivita jejich jednání, spočívající v házení předmětů na hřiště, vnikání na hrací plochu až po útoky na fanoušky soupeře. Násilná jednání na fotbalových utkáních pak dosáhla takové obliby, že se zrodily i skupiny fanoušků, pro které není důležité se zúčastnit zápasu a podpořit tak svůj oblíbený klub, ale pouze se podílet na násilnostech a výtržnostech. Na základě rostoucího násilí, které se již objevovalo i mimo fotbalové stadiony a při kterém se používaly i různé chladné zbraně, bylo nutné přijmout odpovídající opatření. Odpovědné státní orgány vydávaly právní normy, jež zakazovaly nošení předmětů – zbraní na stadiony a začaly se vypravovat první speciální vlaky pouze pro fanoušky [10, s. 42-45].

Výtržnosti, vandalismus, rvačky a další konflikty ústící v agresi se postupně v souvislosti s fotbalem zintenzivnily a objevily se i projevy xenofobie, rasismu, antisemitismu a nacionálního šovinismu. Velká část těchto aktivit byla realizována organizovanými skupinami, které měly svoji vnitřní hierarchii. Nejběžnějším pojmenováním tohoto fenoménu se stalo fotbalové chuligánství, též označováno jako britská nemoc, „*British Disease*“ [11]. Samotné názvosloví fotbalového chuligánství, „*football hooligan*“, vzniklo zřejmě podle neadaptivní irské imigrantské rodiny jménem Hooligan či Houlihan. Tento pojem se začal užívat pro označení kriminálního či výtržnického chování, byl vhodný pro vymezení též asociálního nebo antisociálního jevu spojeného s fotbalem [12].

Po opuštění skinheadské podoby se fotbaloví chuligáni v sedmdesátých letech minulého století začali lépe organizovat a zdokonalovat svoji strukturovanost. V této

době se již fenomén začal šířit napříč dalšími státy. Výzkum v oblasti hooligans, týkající se rozsévání tohoto symptomu napříč Evropou, popisuje ve své knize Williams (2014) [13]. Kvůli chuligánům pak musela být zesilována bezpečnostní opatření na stadionech i mimo ně. Stále však nebyl problém násilí na fotbalových stadionech masivním způsobem medializován. To se ovšem změnilo v roce 1985, kdy došlo k tragédii na Heyselově stadionu v Bruselu.

Dne 29. května 1985 při finále Poháru mistrů evropských zemí se střetli fanoušci FC Liverpool a Juventus Turin a došlo k hromadné bitce. Angličtí fanoušci zaútočili před zahájením utkání se zbraněmi v ruce na italské příznivce a zabíjeli. Napadení fanoušci Juventus Turin neměli jinou možnost útěku než přelézt přes betonovou zeď spojující jejich sektor se sektorem sousedním, který však pod jejich náporom nevydržel a zřít se. Celkem pod troskami zemřelo 39 osob (obr. 1). Ani tato tragédie však nezabránila pořadatelům v zahájení utkání. Za hlavního viníka byli označeni britští chuligáni, jinak nazývaní jako rowdies [14]. Již tato událost je ukázkou toho, jak je velmi důležité konstruktivní řešení a vybavení fotbalového stadionu, čemuž se budu blíže věnovat v praktické části diplomové práce.

Obr. 1 – Tragédie v Bruselu 1985 [14]

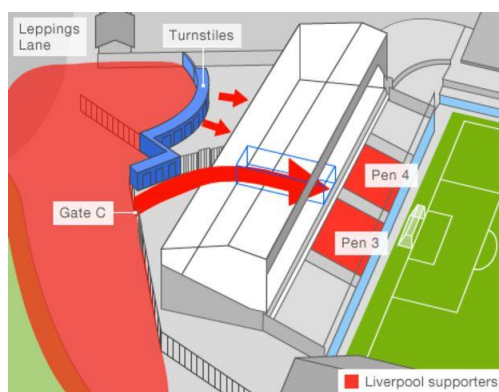
Všechny anglické kluby byly po tomto incidentu vyřazeny z evropských soutěží po dobu pěti let. Tehdejší premiérka Margaret Thatcherová přislíbila nulovou toleranci pro násilí na fotbale, čímž si znepřátelila fotbalové fanoušky. Nicméně následně byla skutečně státními orgány učiněna opatření, která měla předcházet násilnému jednání uvnitř a vně stadionu a zabránit mu a díky kterým mohla fungovat i důsledná represe.

Některé nově vzniklé zákony dokonce umožňovaly soudům nařídit usvědčeným chuligánům zákaz vycestovat ze země [14].

Přesto však došlo k další tragédii, která se sice netýkala fotbalového chuligánství, ale i tak měla katastrofické následky. Případ, který spíše poukazuje na slabomyslnost, nevědomost a nedostatečné proškolení pořadatelské služby, se odehrál na stadionu Hillsborough dne 15. dubna 1989. Zde vpustili pořadatelé do již zaplněného hlediště 4000 dalších fanoušků bez vstupenek. Výsledkem bylo 96 mrtvých a na 200 zraněných fanoušků následkem ušlapání (Obr. 2, 3) [15].

Obr. 2 – Tlačence před Hillsborough [15]

Obr. 3 – Plánek vstupu na stadion [15]

Shora uvedené fotbalové násilí se díky medializaci dostalo do podvědomí milionům lidí na celém světě a vyvstávala otázka, kdo jsou ti chuligáni, odkud se vzali a proč se tak chovají. Chuligánství se tak stalo vážným celospolečenským problémem.

Za přispění médií se fotbalové chuligánství dostalo i do tehdejšího Československa, kde negativní chování českých fanoušků vyvrcholilo v roce 1985, několik týdnů po události na Heyselově stadionu v Bruselu. Spartaňští fanoušci putující rychlíkem na fotbalové utkání do Banské Bystrice zdemolovali v návalu opilosti několik vagónů,

obtěžovali a bili další spolucestující, a dokonce se pokusili vyhodit z vlaku průvodčí. Toto řádění se stalo vzorem pro vznikající subkulturu hooligans v Čechách [16]. Po této příhodě byla podniknuta řada bezpečnostních opatření proti fotbalovému násilí na českých stadionech. Na všech stadionech první ligy vznikly oddělené sektory pro fanoušky hostujícího mužstva, pořadatelé fotbalových zápasů počali kontrolovat diváky při vstupu do hlediště a na stadionech se smělo podávat pivo pouze s nižším obsahem alkoholu.

2.1.3 Hromadné narušování veřejného pořádku

Každý demokratický stát zajišťuje klid a pořádek na svém území a vzhledem k tomu, že je diplomová práce zaměřena na bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech, chci se věnovat zejména hromadnému narušení veřejného pořádku při fotbalových utkáních. Pro objasnění veřejného pořádku jako celku je nutné nejprve charakterizovat samotný pojem.

Dle Macka a Zámka (2007) je veřejný pořádek „*souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných, které jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti*“ [17, s. 11]. Jak již z pojmu vyplývá, společenské vztahy se realizují na místech veřejných či veřejnosti přístupných. Takovými místy jsou, byť i přechodně na vymezenou dobu, právě fotbalové stadiony. Ačkoliv se jedná o objekt soukromé povahy, na zajištění ochrany veřejného pořádku se zde podílí kromě institucí a jednotlivých občanů také státní orgány, především Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“). Jednou ze základních činností Policie ČR je právě ochrana veřejného pořádku [18, § 2]. Dle dikce zákona č. 1/1969 Sb., kompetenční zákon, oblast diváckého násilí spadá do gesce Ministerstva vnitra, které je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti [19, § 12].

Jak již ze shora uvedeného vyplývá, divácké násilí je jednou z forem narušení veřejného pořádku. Z interního pokynu policejního prezidenta č. 191 z roku 2016 plyne, že diváckým násilím je „*protiprávní jednání související s akcí, které může způsobit nebo působí fyzickou újmu osobám, škodu na majetku nebo narušuje veřejný pořádek*“. Tento pojem pochází z Evropské úmluvy o diváckém násilí a neslušném chování při

sportovních událostech, a zvláště při fotbalových zápasech, která byla dne 19. srpna 1985 přijata ve Štrasburku a jménem České republiky podepsána dne 28. dubna 1995.

2.2 Legislativní rámec

Prvním zákonem, který zmíním, se dotýká lidských práv a svobod. Jedná se o Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. (dále jen „Ústava“), kde je uvedeno, že *„každý občan může činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“*. Ústava také předkládá, že součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod [20]. Jedná se o zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (dále jen „LZPS“). Přímou v ní je stanoveno, že *„základní práva a svobody lidí jsou nezadatelná, nezcizitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná“*. Tato práva mohou být upravena nebo omezena pouze zákonem, a to za předpokladu, že bude šetřena jejich podstata a smysl [21]. Aby mohla být omezena práva osob narušujících veřejný pořádek, a to zejména na fotbalových zápasech, existují v České republice legislativní normy, které toto omezení na právním podkladě umožňují.

Dle stupně právní síly se jedná v první řadě o zákony. Tyto jsou následovány normativními právními instrukcemi, kterými lze blíže upravit postup a průběh opatření, která mají vést ke sledovaným cílům. Těmi jsou obecně nařízení ministra vnitra, pokyny ministra vnitra, závazné pokyny policejního prezidenta, rozkazy policejního prezidenta, rozkazy a pokyny ředitele Krajského ředitelství hlavního města Prahy (dále jen „KŘP hl. m. Prahy“), rozkazy a pokyny jednotlivých ředitelů obvodních ředitelství policie Praha I, II, III a IV a pokyny vedoucích policistů organizačních článků Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“), kdy shora popsané sjednotím pod jeden název – interní akty řízení (dále jen „IAR“).

Nejpodstatnějšími zákony, které je nutno zmínit v souvislosti s daným tématem, jsou zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, v platném znění, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v platném znění, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, v platném znění, zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, v platném znění, zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v platném znění, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění,

zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu. K naplnění zákona o podpoře sportu byla sepsána v Praze dne 11. února 2013 Dohoda mezi Policií ČR a FAČR o spolupráci k zajišťování bezpečnosti a pořádku při fotbalových zápasech, která navazuje na předchozí dohodu mezi Policií ČR a ČMFS. Poslední dohoda mezi Policií ČR a FAČR byla podepsána dne 30. března 2017 v reakci na to, že vznikl nový subjekt Ligová fotbalová asociace (dále jen „LFA“), která od nové sezóny řídí profesionální fotbalové soutěže.

Při provádění bezpečnostních opatření v rámci rizikových fotbalových utkání jsou důležité interní normativní instrukce, z nichž uvedu Závazný pokyn policejního prezidenta (dále jen „ZP PP“) č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti [22] a ZP PP č. 191/2016, o diváckém násilí [23]. Jednotlivými pokyny ředitele KŘP hl. m. Prahy se pak dále upravují postupy při provádění bezpečnostních opatření při konání sportovních akcí na území hl. m. Prahy.

2.3 Bezpečnostní opatření

Samotný pojem bezpečnostní opatření je ukotven v již ve shora zmiňovaném ZP PP č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Jedná se o „*bezpečnostní opatření prováděná policií a jinými subjekty k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti*“. Jinými subjekty má tento ZP PP na mysli např. složky integrovaného záchranného systému [22]. Pokud bych chtěla promítnout pojem bezpečnostní opatření přímo do problematiky fotbalových utkání, jeho cílem bude zabezpečit, aby nedošlo k narušení veřejného pořádku v období před utkáním, a dále zajistit klidný začátek, průběh a konec fotbalového zápasu.

2.3.1 Příprava bezpečnostních opatření

Před každou fotbalovou sezónou probíhá rozlosování I. fotbalové ligy. Rozlosování blíže upravuje Soutěžní řád FAČR. Na základě zjištění, které kluby se spolu utkají, je pak možné stanovit rizikovost dílčích fotbalových zápasů. Rizikovost fotbalového utkání stanoví Policie ČR v součinnosti s FAČR nebo fotbalovým klubem, a to zejména dle bezpečnostní situace ČR, očekávaného počtu diváků, očekávané účasti a počtu rizikových fanoušků, vyhodnocení minulých bezpečnostních opatření a operativního zjištění Policie ČR. Ve spolupráci s fotbalovými kluby probíhá na počátku roku jednání Policie ČR se zástupci FAČR a pražských prvoligových klubů, kde jsou probírány

informace o nastávající fotbalové sezóně s ohlédnutím na sezónu předchozí a blíže upravovány formy spolupráce.

Bezpečnostní opatření prvního stupně

Toto opatření se vyhláší zejména při sportovních akcích a v případech mezinárodních utkání nebo utkání, která jsou vyhodnocena jako riziková a lze předpokládat narušení veřejného pořádku a bezpečnosti i mimo prostory stadionu. Zejména bude vyhlášeno v případech, kdy hrozí riziko porušení veřejného pořádku vzhledem k předchozím zkušenostem z dob minulých. Např. utkání AC Sparta s SK Slavia bude vždy v prvním stupni. U tohoto duelu lze pokaždé předpokládat, že fanoušci obou klubů jako letití rivalové vyvolají konflikt. Svou roli mimo předpokládaný počet prodaných vstupenek hraje i postavení fotbalového klubu v ligové tabulce.

Bezpečnostní opatření druhého stupně

Jedná se o nižší riziko, které se vyhláší v ostatních případech, které nejsou uvedeny u bezpečnostních opatření prvního stupně, kdy není sportovní akce vyhodnocena jako zcela riziková. Předpokládá se sice narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, avšak nikoliv velkého rozsahu. Např. u utkání AC Sparta s FK Jablonec se v současné době jednalo o bezpečnostním opatření druhé stupně, neboť tito soupeři neměli mezi sebou v historii žádné konflikty. Mezi těmito kluby nepanuje žádná přehnaná rivalita. Fanoušci FK Jablonce nevyvolávají rozepře.

V rámci přípravy na bezpečnostní opatření probíhají koordinační porady, které se účastní pověřený zástupce vlastníka stadionu s konkrétní zodpovědností, odpovědný služební funkcionář Policie ČR, bezpečnostní manažer fotbalového klubu, hlavní pořadatel, a je-li to žádoucí, též vedoucí pracovník soukromé bezpečnostní služby a zástupce Městské policie hl. m. Prahy. Tato hlavní koordinační porada se zpravidla koná v prostorech stadionu, neboť tak lze přímo řešit případné nejasnosti provedením prověrky na místě. Na základě vyhlášení bezpečnostního opatření prvního stupně je vydán rozkaz k vyhlášení bezpečnostního opatření, kde je určena konkrétní odpovědnost jmenovitě stanovených pracovníků – velitele tohoto opatření a členů stanoveného štábu velitele bezpečnostního opatření.

Po určení velitele a zřízení štábu velitele opatření se následně konají interní koordinační porady Policie ČR, kterých se účastní [24]:

- a) Zástupce velitele bezpečnostního opatření.
- b) Členové štábu velitele bezpečnostního opatření.
- c) Velitel všech realizačních skupin.
- d) Koordinátor nebo určený policista antikofliktního týmu (dále jen „AKT“).
- e) Velitel pořádkové jednotky nebo určený policista pořádkové jednotky.
- f) Určený policista odboru cizinecké policie KŘP hl. m. Prahy.
- g) Určený policista odboru vnitřní kontroly KŘP hl. m. Prahy.
- h) Další osoby určené velitelem bezpečnostního opatření.

V příslušném rozkazu jsou pak dále stanoveny úkoly, kdy odpovědnost za jejich provedení uloží kompetentním osobám ředitel daného obvodního ředitelství policie (dále jen „OŘP“). Jedná se zejména o zajištění [24]:

- a) Spolupráce s hlavním pořadatelem, popřípadě s delegátem nebo organizátorem.
- b) Zpracování hodnocení stadionu před konáním utkání a zhodnocení činnosti policie a pořadatele v průběhu utkání.
- c) Koordinace činnosti s velitelem strážníků Městské policie hl. m. Prahy.
- d) Veřejného pořádku a bezpečnosti za využití nasazených sil v součinnosti s integrovaným operačním střediskem (dále jen „IOS“), a to v souvislosti s příchodem nebo příjezdem a rozchodem nebo odjezdem návštěvníků.
- e) Zpracování informace o průběhu bezpečnostního opatření a zpracování vyhodnocení bezpečnostního opatření.
- f) Vyžádání sil organizačních článků KŘP.
- g) Určeného policisty z odboru obecné kriminality OŘP, který bude osobou odpovědnou za koordinaci všech operativních hlídek a dokumentačních skupin, podílejících se na bezpečnostním opatření.

Na základě interních koordinačních porad se provádí dílčí instruktáže pro velitele jednotlivých úseků, policisty pořádkové služby, policisty služby kriminální policie a vyšetřování odboru obecné kriminality KŘP hl. m. Prahy (dále jen „SKPV“), policisty IOS, policisty speciální pořádkové jednotky KŘP hl. m. Prahy (dále jen „SPJ“), policisty pohotovostní motorizované jednotky KŘP hl. m. Prahy (dále jen „PMJ“),

policisty odboru služby dopravní policie KŘP hl. m. Prahy, policisty odboru cizinecké policie KŘP hl. m. Prahy a policisty odboru vnitřní kontroly KŘP hl. m. Prahy. Dle vydaného parciálního rozkazu ředitele KŘP hl. m. Prahy jsou za provedení instruktáží odpovědní vedoucí odborů. V rozkazu jsou pak také upřesňovány počty nasazených sil a prostředků, které jsou jinak dány standardizovanými typovými plány. Dle potřeby lze navýšit síly a prostředky, a to s ohledem na potřeby a požadavky očekávané události, zjištěná a vyhodnocená rizika.

2.3.2 Složky podílející se na průběhu bezpečnostního opatření

Pro plánování a zajišťování bezpečnostních opatření je nutné, aby všechny zúčastněné strany úzce spolupracovaly a aby byla jasně stanovena konkrétní odpovědnost zainteresovaných složek, následně ale také konkrétní odpovědnost jednotlivců při plnění zadaných úkolů. Při plánování a následném zajištění bezpečnostního opatření je nutno předjímat nečekané, předem nezjištěné či spontánně vzniklé situace, a tedy předpokládat určitou míru improvizace, samostatného a neplánovaného řešení situace na místě ze strany jednotlivců, osob odpovědných za jednotlivé úseky i zejména všech členů štábu velitele opatření.

Pořadatelská služba a soukromá bezpečnostní služba

Fotbalový klub pořádající fotbalové utkání je mimo jiné podle Dohody mezi Policií ČR a FAČR [25] povinen zajistit potřebný počet osob, které splňují podmínky pro pořadatelskou činnost. Organizátor konání sportovní akce pak také zajišťuje přítomnost Hasičského záchranného sboru České republiky, resp. dobrovolného hasičského sboru na stadionu a dále přítomnost smluvní zdravotnické záchranné služby. Pořadatelská služba nemá ve vztahu k zajištění sportovního podniku žádná zvláštní oprávnění ani postavení. Její opodstatnění je uvedeno pouze v jednotlivých ustanoveních návštěvního řádu fotbalového stadionu. Její činnost spočívá v kontrole osob při vstupu na stadion a jejich platných vstupenek, dohlížení na organizaci, bezpečnost a pořádek uvnitř stadionu a v kontrole dodržování návštěvního řádu ze strany diváků. Každý návštěvník stadionu je povinen dodržovat pokyny pořadatele. Pořadatelská služba, potažmo soukromá bezpečnostní služba, dále spolupracuje s Policií ČR při vzniku jakéhokoliv konfliktu, který není schopna zvládnout svými silami sama, v případě vyvedení osoby, která porušila návštěvní řád stadionu či se dopustila protiprávního jednání, a v případě

spáchání protiprávního deliktu si Policie ČR vyvedenou osobu převezme a řeší věc dle příslušných právních norem. Pořadatelé musí splňovat výběrová kritéria a zúčastnit se příslušných školení. Měli by si být vědomi, jaké má pořadatel postavení a odpovědnost. Musí také zvládat efektivní usměrnění nepřístojného chování diváků a v neposlední řadě ovládat znalost protipožárních opatření a plán evakuace, s čímž souvisí i únikové cesty.

Policie ČR

Policie ČR je odpovědná za poklidný průběh před utkáním, v jeho průběhu, ale i po ukončení. Během nezbytného vyhodnocení rizik a přípravy spolupracuje jak se zde již zmíněnými subjekty, tak v případě nutnosti také s pracovníky Dopravního podniku hl. m. Prahy (dále jen „DP hl. m. Prahy“). Ten je schopen posílit jednotlivé spoje, případně vypravit zvláštní autobusy pro přepravu fanoušků na nádraží. Tento požadavek je ze strany Policie ČR vznášen z důvodu větší koncentrace množství osob v jednom čase na stejném místě, kdy je potřeba tato uskupení co nejdříve rozptýlit, aby nedocházelo ke zbytečným střetům mezi sportovními příznivci. Dále Policie ČR spolupracuje se strážníky Městské policie hl. m. Prahy, neboť ti mají v přímé kompetenci, v rámci jim daných pravomocí zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, např. řeší páchaní přestupků v okolí stadionu, v dopravě či proti veřejnému pořádku.

Řídicím místem pro Policii ČR uvnitř stadionu je prostor s odpovídajícím výhledem na divácké sektory stadionu pro celý štáb velitele opatření, který je tvořen odpovědnými osobami za linii pořádkové policie, dopravní služby, SKPV, SPJ, odboru vnitřní kontroly a oddělení tisku a prevence, a pro bezpečnostního pracovníka fotbalového klubu. Tato místnost je vybavena monitory pro přímou produkci, záznamem a vyhodnocováním kamerového systému a dalším potřebným technickým zařízením. Bezpečnostní pracovník fotbalového klubu odtud řídí pořadatelskou službu a členové štábu velitele opatření odtud koordinují činnost policistů vně stadionu. K tomu nutno dodat, že Policie ČR je od jara 2009 přítomna pouze vně fotbalových stadionů, avšak je připravena a povinna provést služební zákrok v případě narušení veřejného pořádku i uvnitř. Týká se to situací, kdy dojde k závažnému porušení návštěvního řádu stadionu a současně je tím ohrožena závažným způsobem i bezpečnost, život a zdraví osob a jejich majetek a kdy pořadatelská služba není schopna ani přes veškerá pořadatelská opatření situaci vyřešit vlastními silami a obnovit pořádek. Veškerá tato činnost Policie

ČR je pak v konkrétním čase řízena právě štábem velitele opatření, který se jako jediný zástupce Policie ČR nachází uvnitř stadionu.

V rámci bezpečnostního opatření prvního stupně může být zřízeno tzv. odloučené pracoviště IOS. Pracovníci IOS jsou pak podpůrnou složkou, která cestou zvlášť určeného kanálu (rádiově otevřený a zašifrovaný komunikační prostor radiostanice) radiového digitálního systému Pegas má přehled o toku informací v průběhu opatření. Díky technickému vybavení, jakým jsou městské kamerové systémy, monitorují konkrétní místa, která byla vytipována jako problémová. Online sledují videozáběry pořizované v terénu vrtulníkem Letecké služby Policie ČR. Ve většině případů je však obraz z vrtulníku směřován přímo na štáb velitele opatření. Monitoring dále zajišťuje multifunkční technika Policie ČR, např. vozidla vybavená interním kamerovým systémem v určitém místě.

Štáb velitele opatření organizuje a koordinuje činnost policistů v terénu po celou dobu bezpečnostního opatření, a to už i ve chvíli přesunu osob na stadion, v průběhu utkání i při odchodu osob ze stadionu. Kamerové systémy městského kamerového systému umožňují sledovat vytipovaná místa mimo objekt stadionu, kde dochází ke kolizní dopravní situaci, narušení veřejného pořádku a bezpečnosti.

Přesun fotbalových fanoušků na stadion je důležitým okamžikem. Může být jak individuální, tak organizovaný. Je nutné předem odhadnout, zda se fanoušci budou pohybovat pěšky, městskou dopravou, vlakovými či autobusovými spoji anebo motorovými vozidly, a zajistit nerušený a co nejvíce poklidný transfer na stadion. K zabezpečení tohoto úkolu jsou využíváni zejména policisté ze SPJ, a to jako jednotka zakročující pod jednotným velením. Jedním z jejich úkolů je v době bezpečnostního opatření zajištění poklidného příjezdu fanoušků hostujícího klubu a jejich doprovod ke stadionu. Činnost SPJ se neobejde bez spolupráce s ostatními složkami Policie ČR, jako jsou zejména dopravní policisté, členové AKT a další. Ke spolupráci k přesunu fanoušků bývá dle nutnosti přizván i pracovník DP hl. m. Prahy pro případ, že by mohlo dojít k narušení intervalů spojů městské hromadné dopravy či jiným obdobným kolizním situacím.

Konkrétní činnost AKT při hromadném přesunu fanoušků spočívá v navázání komunikace mezi Policií ČR a doprovázenými osobami. Při doprovodu fotbalových

příznivců je úkolem policistů AKT tyto informovat, jakým způsobem bude probíhat přesun na stadion a z něj, z jakého důvodu je přítomna Policie ČR a následně popsat trasu přesunu. Toto všechno lze realizovat ovšem za předpokladu, že je možná komunikace. Policisté také fanoušky upozorní na možné následky v případě porušení klidného přesunu. Tehdy policista AKT komunikuje s organizátorem skupiny fanoušků. Policisté jednají tak, aby přecházeli nedorozumění a případným konfliktům. Proto ti, kteří jsou zařazeni do AKT, by měli mít dobré jazykové znalosti a být psychicky odolní, neboť přichází do blízkého kontaktu tváří v tvář fanouškům, čímž se stávají prostředníky mezi divákem a bezpečnostními složkami. Policisté AKT vykonávají svou činnost v civilním oděvu bez služební zbraně, oděni v reflexní vestě s nápisem „antikonfliktní tým“.

Při pohybu fanoušků na stadion lze zaznamenat početnější výskyt policejních hlídek, ať už se jedná o policisty ze služby dopravní či pořádkové policie. Hlavním úkolem dopravní policie je provádět dohled nad provozem na pozemních komunikacích, a to nejen v bezprostředním okolí daného stadionu. Svou činností řídí a usměrňují provoz na křižovatkách, zajišťují bezpečnost chodců v blízkosti stadionu a regulují vjezd a výjezd vozidel na hlavní pozemní komunikaci z přilehlých parkovišť stadionu. Dohled nad provozem na pozemních komunikacích dále mohou zajišťovat policisté z Oddělení hlídkové služby (dále jen „OHS“) nebo Pohotovostní motorizované jednotky (dále jen „PMJ“) a strážníci Městské policie hl. m. Prahy.

Z odboru služby pořádkové policie jsou využíváni zejména policisté Krajské pořádkové jednotky (dále jen „KPJ“), a to k zajištění bezpečnosti přímo u stadionu. Jejich síly jsou dle potřeby rozmístěny u vchodů, popř. v okolí stadionu, kde mohou na vyžádání pomoci pořadatelské službě při narušení veřejného pořádku v souvislosti se vstupem osob na stadion. Svou výbavou jsou schopni poskytnout nezbytnou předlékařskou první pomoc, případně zamezit rozšíření menších ohnisek požárů. K tomu absolvují třídní kurz zdravotnického minima, tzv. *First Rescue*, a kurz protipožární přípravy. V současné době připadá na celou skupinu KPJ Praha IV pouze jeden policista vyškolený v oblasti předlékařské první pomoci. Ten je viditelně označen křížem na helmě a batohu, který nosí při zákrocích vždy s sebou. Nejčastěji poskytuje první pomoc po útoku slzným plynem. Mimo to jsou v KPJ určeni policisté zařazeni do dokumentační skupiny, která je pověřena pořizováním fotodokumentace a videozáznamů před bezpečnostním opatřením, při něm a po jeho skončení. Svou

činností tedy zajišťují dokumentaci služebních zákroků, která může sloužit jako důkazní materiál při následném vyhodnocení protiprávní či protispolečenské situace.

SKPV jako neuniformovaná složka Policie ČR plní v rámci bezpečnostního opatření operativní funkci, kterou přispívá k přehledu o profilu fanoušků mířících na utkání. Policisté SKPV získávají veškeré informace před zahájením, během zápasu i po jeho skončení. Informace zjištěné činností policistů jsou jedním z výchozích zdrojů, nezbytných při plánování a přípravě bezpečnostního opatření, a to zejména s ohledem na stanovení rizikovosti dílčích momentů opatření. Konkrétní informace se týkají možného počtu fanoušků, jejich profilu a příprav k protiprávnímu jednání. Jejich další činností je mimo jiné vytipování závadových osob, a to hlavně na základě osobní znalosti, projevů chování, které signalizuje přípravu deliktního chování, popřípadě dokumentace narušování veřejného pořádku. Dokumentace může sloužit nejen v průběhu trestního a přestupkového řízení k identifikaci osob pachatelů, ale i k vyhodnocení zákonnosti provedených opatření ze strany Policie ČR. Svoji roli hraje SKPV také v procesní činnosti, kdy v rámci provedených úkonů postupuje a provádí úkony trestního řízení ve věcech důvodného podezření ze spáchání trestných činů. Veškeré kroky, které činí, vedou k zajištění bezproblémového průběhu fotbalového utkání.

Dalšími složkami Policie ČR, které se podílejí na bezpečnostním opatření, jsou Místní oddělení Policie ČR (dále jen „MO“), Oddělení služební hipologie KŘP hl. m. Prahy, Oddělení služební kynologie KŘP hl. m. Prahy, Pyrotechnická služba a Oddělení metro.

Na útvarech MO jsou připraveny realizační skupiny, jejichž činnost řídí pověřený policista, který je v trvalém spojení s velitelem štábu. Hlavní činností realizační skupiny je plnit úkoly v trestním a přestupkovém řízení. S ohledem na základní zásady trestního řízení, mezi něž spadá i rychlost řízení, a i s ohledem na zákonem stanovené lhůty v případech omezení na svobodě, je nutné stanovit počty policistů realizačních skupin v dostatečném množství. Předem je také nutné určit, kam budou jednotlivé osoby omezené na osobní svobodě eskortovány, tzn. na jaké útvary Policie ČR, protože je třeba zamezit nechtěnému střetu tzv. znepřátelených stran. Pokud je omezen na svobodě větší počet osob, provádí eskortu vozidlo SPJ či KPJ. V případě jedné osoby omezené na osobní svobodě, provádí eskortu na dané MO vozidlo PMJ, popř. hlídka

OHS. Záleží však vždy na daných okolnostech. O omezení osobní svobody dle zákonných ustanovení trestního řádu se i v rámci bezpečnostního opatření informuje dosahový státní zástupce, který v případě nutnosti v rámci svých kompetencí rozhodne o dalším postupu.

2.3.3 Průběh bezpečnostního opatření

Bezpečnostní opatření prvního stupně začíná vyhlášením prostřednictvím vydání rozkazu ředitele KŘP hl. m. Prahy. V tomto rozkazu je uveden název bezpečnostního opatření, v jaké době je konáno, na jakém místě a nařízení služební pohotovosti dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů [26]. Rozkazem je zřízen štáb velitele opatření, určen velitel opatření, zástupce velitele a členové štábu velitele opatření. Dále je stanoven pracovní kanál pro rádiovou komunikaci, datum a hodina konání interní koordinační porady a jednotlivých instruktáží. Následuje výčet uložených úkolů veliteli opatření, zástupci velitele opatření, náměstkům ředitele KŘP hl. m. Prahy, vedoucím jednotlivých odborů a veliteli KPJ, koordinátorovi AKT a ředitelům obvodních ředitelství.

Bezpečnostní opatření druhého stupně je vyhlášeno rozkazem ředitele OŘP dané Prahy (I, II, III, IV). V tomto rozkazu jsou uvedeny obdobné informace jako u shora uvedeného rozkazu ředitele KŘP hl. m. Prahy s tím rozdílem, že určení velitele bezpečnostního opatření a zřízení štábu velitele opatření je v kompetenci ředitele OŘP daného služebního obvodu.

Po provedené instruktáži, která se koná v jasně stanovenou dobu v den konání sportovního utkání, zaujmají policisté svá určená místa, úseky a stanoviště. Poté se provede kontrola spojení zainteresovaných složek na bezpečnostním opatření prostřednictvím pracovního rádiového kanálu. Tato zkouška se provádí k ověření provozu komunikace. V dostatečném předstihu před vpuštěním diváků na tribuny nastupují určené policisté se svými služebně vycvičenými psy a odpovídající technikou k fyzické kontrole předem definovaných míst na stadionu, kde zkontrolují, zda se tam nenachází podezřelý předmět, který by měl charakter nástražného výbušného systému, nebo pyrotechnika připravená k narušení veřejného pořádku. Při bezpečnostních opatřeních druhého stupně si prohlídku stadionu většinou zajišťuje pořadatelská služba

sama, ale po předchozí domluvě štábu velitele opatření s pořadatelskou službou ji mohou provést pověření policisté.

Během pyrotechnické prohlídky je již na svém místě Hasičský záchranný sbor České republiky, resp. hasiči ze sboru dobrovolných hasičů, kteří zaujmou své místo se služebním vozidlem a příslušným technickým vybavením uvnitř stadionu, pokud to prostory umožňují. Jsou připraveni zasáhnout nejen proti požáru, ale také učinit kroky k záchraně požárem ohrožených návštěvníků. Z tohoto hlediska monitorují použití pyrotechniky na tribunách, případně likvidují užití nebezpečné světlice a dýmovnice vhozené na hrací plochu tím, že je odklízejí do připravených nádob (příloha 2).

Soukromá neboli smluvní zdravotnická záchranná služba se svým vozidlem zaujme dle předchozí dohody s pořadatelem utkání pozici před stadionem či také přímo uvnitř. Záleží na počtu návštěvníků a samotném rozhodnutí fotbalového klubu, jaký počet smluvních záchranných složek najme. V každém případě však musí být na stadionu zajištěna přítomnost alespoň jednoho vozidla soukromé zdravotnické služby, ve kterém jsou připraveni dva záchranáři a jeden lékař. V případě, že je nutné provést transport raněného v průběhu bezpečnostního opatření, si smluvní záchranná služba může přivolat na pomoc Zdravotnickou záchrannou službu hl. m. Prahy.

Odpovědná osoba z pořadatelské služby, tzv. vedoucí brány, odpovídá za výkon svěřených pořadatelů, kvalitu bezpečnostních prohlídek a součinnost s policisty, kteří jsou na daném stanovišti. Členové pořadatelské služby jsou připraveni u jednotlivých vchodů na stadion, kde kontrolují osoby a jejich zavazadla, zjišťují, zda fanoušci nepřinášejí na stadion zakázanou pyrotechniku či při sobě nemají zbraň nebo předmět, který je návštěvním řádem zakázán. Pro lepší koordinaci osob mohou pořadatelé užít tzv. nášlapy, což jsou kovové konstrukce sloužící k tomu, aby diváci vcházeli za sebou jednotlivě. Nášlapy slouží také jako obrana pořadatelů při ataku většího počtu agresivních fanoušků. Pokud pořadatel zjistí, že se intenzivně dožaduje vstupu na stadion osoba, která je zjevně pod vlivem alkoholu, a domnívá se, že hrozí konflikt, požádá Policii ČR o spolupráci. Policisté situaci uklidní, případně provedou kontrolní dechovou zkoušku, a pokud je tato pozitivní, pořadatel má možnost odepřít osobě vstup na stadion. Tato kompetence pořadatele je upravena v návštěvním řádu fotbalového stadionu. Tím, že si divák zakoupí vstupenku, souhlasí také s podmínkami uvedenými v návštěvním řádu. Pokud je poruší, vstup na stadion mu může být odepřen bez

jakékoliv náhrady. Uvnitř stadionu pak pořadatelé fungují před zahájením fotbalového zápasu jako uvaděči. Směřují diváky na místa uvedená na vstupence. V průběhu utkání jsou pak rozmístěni po obvodu hrací plochy, aby zabránili vniknutí fanoušků na trávník, a také setrvávají na tribunách v místech, kde se dělí jednotlivé sektory. Na konci utkání pak směrem od hrací plochy doprovázejí diváky k východům.

Jak jsem již uvedla v kapitole 2.3.2, štáb velitele opatření působí v místnosti vyhrazené pro tyto účely přímo na stadionu, odkud má náležitý výhled na tribuny a pomocí kamerového systému také na další vnitřní i vnější prostory stadionu. Díky tomuto zázemí, kde se nachází bezpečnostní manažer fotbalového klubu, velitel štábu a členové štábu, je zajištěna úzká a nezbytně nutná spolupráce všech zúčastněných složek.

V průběhu fotbalového utkání je pozornost z místnosti štábu velitele opatření zaměřena zejména na tribuny, tzv. kotle domácích a hostujících fanoušků, kde se zpravidla aktivně fandí. Do kotle si pořizují vstupenky zejména chuligáni a aktivní fanoušci, nazývajících se ultras, příznivci klubů, kteří kromě hlučného zpěvu a bubnování na podporu svých mužstev na sebe upozorňují záplavou vlajek, deštěm konfet, ale také neoprávněným používáním pyrotechniky.

Pro představu, co se děje v kotli, pouze lehce odbočím, abych popsala, že součástí fandění jsou choreografie, zkráceně „chorea“, používaná především ze strany ultras. Jedná se o koordinovanou práci s velkými plachtami nesoucími nápisy a obrazy či manipulaci s jinými grafickými prvky, jimiž mohou být barevné desky, balonky nebo konfety. [27] Tematicky se chorea věnují podpoře týmu či komentují aktuální dění ve fotbalovém světě. Součástí choreografie je bohužel i použití pyrotechniky. Ačkoliv jsou fanoušci pořadatelskou službou před vstupem na stadion kontrolováni a pyrotechnika je na stadionu zakázána, dochází k jejímu použití. K odpálení pyrotechniky však nedochází pouze v souvislosti s choreem, ale také např. při vstřelení gólu nebo jen tak pro zábavu. Pořadatelská služba nezasahuje přímo při používání pyrotechniky, neboť by to bylo nebezpečné, avšak spolu s hasiči situaci monitoruje, aby nedošlo k případnému požáru. Pokud je však situace vlivem používání pyrotechniky vážnější, dá pořadatelská služba impuls k přerušení utkání.

Po skončení fotbalového utkání je odchod diváků ze stadionu prováděn z důvodu bezpečnosti organizovaně. Zejména při bezpečnostních opatřeních prvního stupně jsou ze stadionu vypouštěni nejdříve diváci domácího klubu vzhledem k jejich vyššímu počtu. Teprve při rozchodu domácích je organizován odchod hostů. Ti jsou o skutečnosti, že musí vyčkat odchodu domácích, vyrozuměni před ukončením zápasu prostřednictvím rozhlasu. V případě, že jde o organizované skupinky fanoušků, jejich spořádaný odchod je především v režii SPJ, KPJ a AKT. V době jejich odchodu jsou připraveny síly a prostředky, které jsou soustředěny do míst předpokládaného nebo možného narušení veřejného pořádku.

Teprve v okamžiku, kdy pominula všechna rizika spojená s možným narušením veřejného pořádku v souvislosti s fotbalovým utkáním, rozhodne velitel opatření o ponížení stavu bezpečnostních složek a postupně všech ostatních policistů, podílejících se na bezpečnostním opatření. Činnost realizační skupiny se ukončuje až v případě, kdy není předpoklad hromadného omezení osob v souvislosti s bezpečnostním opatřením.

O celém průběhu bezpečnostního opatření, zejména v případě bezpečnostního opatření prvního stupně, je veden ze strany Policie ČR podrobný zápis. Jsou v něm uvedeny veškeré informace, týkající se hlášené služby, začátku, průběhu a ukončení zákroků, počtu h osob omezených na osobní svobodě, druhu spáchané trestné činnosti a také zraněných osob.

2.4 Deliktní jednání

V průběhu bezpečnostních opatření jsou zjišťovány v souvislosti s diváckým násilím protiprávní delikty, jimž se v této kapitole budu blíže věnovat.

Delikty se znaky přestupkového jednání a páchané v souvislosti s konáním fotbalového utkáním mohou mít podobu:

- Poškozování, povalování popelnic.
- Zahalování obličeje.
- Močení na veřejnosti.
- Užití pyrotechniky.
- Neuposlechnutí výzvy policisty.

- Neslušného urážení či nadávek směřujících na policisty.
- Menších roztržek či konfliktů.
- Porušování návštěvního řádu stadionu.

Shora uvedená jednání pak mohou naplňovat skutkovou podstatu přestupkového jednání, uvedeného v přestupkovém zákoně, kdy se bude jednat např. o přestupek proti veřejnému pořádku (§ 47), proti majetku (§ 50) nebo proti občanskému soužití (§ 49) přestupkového zákona. [28] Takovými přestupky pak mohou být přímo neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, znečištění veřejného prostranství nebo veřejně přístupného objektu, porušení podmínek uložených na ochranu veřejného pořádku při konání sportovní akce, poškození veřejného prostranství nebo veřejně přístupného objektu, zakrytí obličeje způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci při cestě nebo v místě sportovního utkání.

Mezi typické projevy diváckého násilí patří dle Nikla a Voleveckého (2007) [30]:

- *„užití násilí proti fanouškům znepráteleného sportovního klubu přímo v areálu sportovního stadionu,*
- *předem dohodnuté bitky mezi příznivci zneprátelených fotbalových klubů, ke kterým dochází mimo stadiony,*
- *demolování restauračních zařízení,*
- *fyzické napadení policistů či pořadatelů,*
- *vběhnutí na hrací plochu,*
- *poškození vybavení stadionu,*
- *poškození věci během přesunu na stadion,*
- *vhazování předmětů na hrací plochu,*
- *verbální projevy spočívající ve vyhrožování újmou na zdraví,*
- *rasistické projevy vůči hráčům nebo divákům,*
- *organizované rvačky mezi příznivci zneprátelených stran“.*

Shora uvedené projevy pak mohou naplňovat znaky jednotlivých skutkových podstat trestných činů, uvedených ve zvláštní části trestního zákoníku, např. ublížení na zdraví (§ 145, § 146), rvačka (§ 158), krádež (§ 205), násilí proti úřední osobě (§ 325), poškození cizí věci (§ 228), hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení

(§ 355), podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezení jejich práv (§ 356), podpora a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka (§ 403), opilství (§ 360) a výtržnictví (§ 358) [29].

V praktické části pak uvedu graficky znázorněnou bilanci nejčastěji páchaného trestného činu na sportovních a veřejných akcích za období roku 2016.

2.5 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Od roku 2010 je v trestním zákoníku nově uveden v § 76 trest spočívající v zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce [29]:

- (1) „Soud může uložit trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce až na deset let, dopustí-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce.*
- (2) Jako samostatný trest může být trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.*
- (3) Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na stanovených sportovních, kulturních a jiných společenských akcích.“*

Smyslem této sankce je využití institutu alternativního trestu, aby se co nejméně citelně zasahovalo do života pachatele. „Trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce lze z tohoto důvodu považovat za optimální řešení, neboť zásah do práv odsouzené osoby je cílený konkrétně na oblast, ve které k trestné činnosti dochází. Jedná se o sankci, která je vnímána jako preventivní opatření, které má pachateli pomoci prokázat ve zkušebním období, na které je podmíněně odložen výkon trestu, že se choval podle uložených pravidel“ [31].

V rozhovoru pro Českou televizi uvádí brněnský politolog PhDr. Josef Smolík, Ph.D., MBA. (2013), že tento trest je pro jedince horší než např. vykonání veřejně prospěšných prací či pokuta [32]. Odsouzenému se totiž po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje účast na určených sportovních, kulturních a společenských akcích a má povinnost dostavovat se podle pokynů probačního úředníka v období bezprostředně souvisejícím s konáním fotbalového utkání na příslušné oddělení Policie ČR. Pokud

však odsouzený navštíví jemu zakázané fotbalové utkání, tedy nespolupracuje s probačním úředníkem a nedodrží jeho pokyny, dopouští se trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a hrozí mu až tři roky odnětí svobody (§ 337 trestního zákoníku). Pro odsouzeného, který bere fanouškovství jako svůj životní styl, je těžké se z ničeho nic vzdát možnosti živě podpořit svůj tým a prožít napětí a dramatickost fotbalového utkání, projevit tak své emoce a uvolnit nahromaděné psychické napětí ve společnosti dalších soukmenovců.

Pro lepší představu o tom, jakým způsobem funguje v reálu trest zákazu vstupu na kulturní, sportovní a jiné společenské akce, uvedu modelovou situaci, která byla zveřejněna v přehledu poskytnutých informací Probační a mediační službou (2016): „*Výkon trestu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce je upraven v probačním plánu, kde je taktéž upravena forma realizace výkonu tohoto trestu. Zejména se jedná o vymezení konkrétních akcí, které má klient zakázány. Soudy často ukládají zákaz vstupu ve značně velké šíři. Uloží například zákaz vstupu na veškerá fotbalová utkání. Toto je samozřejmě neuhlídatelné, pokud klientovi probační úředník uložil povinnost dostavovat se podle jeho pokynů v období bezprostředně souvisejícím s konáním zakázané akce k určenému útvaru Policie ČR. V probačním plánu tedy probační úředník upřesní, při jakých akcích bude mít klient povinnost dostavovat se na určený útvar Policie ČR. Toto upřesnění proběhne na základě analýzy trestného činu, rozhovoru s klientem, kdy je třeba zjistit, jakému týmu fandí, kde se trestný čin odehrál, co bylo spouštěčem trestného činu (např. alkohol, nenávisť k rivalovi – Sparta x Slavia apod.) Na základě této analýzy rizik pak probační úředník rozhodne, kdy je riziko spáchání trestného činu nejvyšší a při kterých zápasech se bude muset klient dostavovat na služebnu Policie ČR a v jakém čase“ [33].*

Při bezpečnostních opatřeních na stadionech se na osoby mající zákaz vstupu na konkrétní sportovní akce zaměřují neuniformovaní policisté, a to především svou operativní činností a osobní znalostí. I pořadatelé jsou o těchto osobách, které mají vysloven zákaz, informováni v rámci přípravy na bezpečnostní opatření. Fotbalové kluby mezi sebou tímto způsobem spolupracují. Pokud pořadatel zjistí, že na stadion vstupuje osoba se zákazem, předá tuto informaci na štáb velitele opatření, odkud velitel štábu dle okolností rozhodne o dalším postupu.

Dle přestupkového zákona pak může být uloženo omezující opatření, spočívající v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa nebo místa, kde se konají veřejné, sportovní, kulturní nebo jiné společenské akce.

„Omezující opatření lze uložit pachateli přestupku:

- a) na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (§ 30),*
- b) proti pořádku ve státní správě a proti pořádku v územní samosprávě (§ 46),*
- c) proti veřejnému pořádku (§ 47 a 48),*
- d) proti občanskému soužití (§ 49), nebo*
- e) proti majetku (§ 50).*

Omezující opatření musí být přiměřené povaze a závažnosti spáchaného přestupku a osobním poměrům pachatele; lze je uložit jen spolu se sankcí a nejdéle na dobu jednoho roku, a to za předpokladu, že existuje přímá souvislost mezi spáchaným přestupkem a omezujícím opatřením, které má být uloženo“ [28].

3 CÍL PRÁCE

Základním cílem teoretické části diplomové práce je přinést ucelený náhled na problematiku týkající se současných bezpečnostních opatření na prvoligových stadionech v Praze. Dílčím cílem teoretické části je pak zjistit, na jakém reálném základě bezpečnostní opatření vznikla a jak se vyvíjela.

V praktické části je hlavním cílem zjistit, jaká jsou rizika spojená s bezpečnostním opatřením, zda je funkční v současné době stanovená spolupráce mezi jednotlivými zainteresovanými složkami a zda je možné opatření směřující k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku funkčně a efektivně zdokonalit.

Cíle práce:

- Zjištění, z jakého důvodu bezpečnostní opatření vznikla.
- Vytvoření uceleného náhledu na přípravu a průběh bezpečnostních opatření.
- Určení vlivu diváckého násilí na průběh bezpečnostních opatření.
- Zjištění dalších zdrojů rizik na fotbalových stadionech.
- Komparace prvoligových stadionů v Praze.
- Porovnání nasazených sil Policie ČR a pořadatelské služby na rizikových fotbalových utkáních.
- Uvedení příkladů nejrizikovějších duelů fotbalových utkání konaných v minulosti.
- Analýza případných nedostatků v zajištění bezpečnosti na fotbalových stadionech.
- Zjištění silných a slabých stránek bezpečnostních opatření.
- Navržení opatření směřujících k odstranění zjištěných nedostatků.

4 METODIKA

Pro potřeby zpracování diplomové práce jsem použila popisu k ucelenému pohledu na vznik bezpečnostních opatření. K tomu jsem uplatnila studium odborné literatury, vztahující se zejména k diváckému násilí a jeho historii.

Pomocí metody pozorování jsem získala potřebné informace o skutečnostech, týkajících se reálného průběhu bezpečnostních opatření na prvoligových stadionech v Praze. Tím jsem dosáhla zamýšlených výsledků, které používám zejména v praktické části diplomové práce. Na základě pozorování, podrobnějšího poznání a následné analýzy jsem popsala principy bezpečnostních opatření.

Použitím SWOT analýzy jsem porovnávala silné a slabé stránky fungování bezpečnostních opatření a zabezpečení vybraných fotbalových stadionů. Metoda srovnání mi poté pomohla definovat shodné nebo rozdílné stránky jednotlivých objektů prvoligových stadionů v Praze. Komparací jsem pak definovala množství obvykle užitých sil ze strany Policie ČR a pořadatelské služby na bezpečnostní opatření prvního a druhé stupně.

Poslední metodou, kterou jsem zvolila, je polostrukturovaný rozhovor. Účastníky rozhovorů byli zástupci vybraných policejních složek, kteří se podílejí na bezpečnostních opatřeních a jejichž délka praxe u ozbrojeného bezpečnostního sboru je minimálně patnáct let.

5 VÝSLEDKY

5.1 Komparace prvoligových stadionů v Praze

V této kapitole srovnám vybrané prvoligové stadiony v Praze zejména v souvislosti s jejich kapacitou, umístěním a technickou strukturou. Jedná se o stadiony Generali Arena, Ďolíček, Eden Aréna a stadion Na Julisce. V úvahu také připadá stadion Evžena Rošického, avšak ten je brán pouze jako záložní, neboť jakékoliv sportovní aktivity se zde konají jen výjimečně. V této kapitole je s ohledem na stadiony důležité také sdělit, že základním dokumentem pro každý prvoligový fotbalový stadion je návštěvní řád (příloha 1), označovaný též někdy jako směrnice, který jsem okrajově zmínila již v souvislosti s činností pořadatelské služby v kapitole 2.3.2 a který je závazný pro každého návštěvníka stadionu.

5.1.1 Generali Arena

Stadion fotbalového klubu AC Sparta Praha se nachází na třídě Milady Horákové 1066/98, na Praze 7. Z jedné strany jej ohraničuje park Stromovka a z druhé jedna z hlavních dopravních tepen v Praze – třída Milady Horákové, za níž je Letenská pláň. V roce 1921 se jednalo jen o dřevěnou konstrukci, která byla v roce 1934 v důsledku požáru kompletně zničena. Po železobetonové úpravě, která je základem zázemí stadionu, následovala celková rekonstrukce stadionu v roce 1994, jejíž podoba přetrvává dodnes. Celková kapacita stadionu je 18944 diváků. Stadion má celkem pět vstupů (obr. 4), tzv. sektorů s příslušnými pokladnami [34]. V souladu s bezpečnostními předpisy UEFA jsou všechny sektory v hledišti i mimo něj od sebe navzájem odděleny a nejsou průchozí [35]. Parkování mimo objekt je zajištěno na Letenské pláni. Tento parking má kapacitu 120 autobusů a 1200 osobních vozů. Generali Arena má díky své poloze přiměřené nástupní a rozchodové prostory a možnost bezproblémového parkování uvnitř i vně stadionu.

Obr. 4 – Plánek stadionu Generali Arena [34]

5.1.2 Ďolíček

Stadion Ďolíček, domovský stánek Bohemians Praha 1905, byl uveden do provozu v roce 1932 a v roce 1971 a 2007 prošel částečnou rekonstrukcí [37]. Nachází se v ulici Vršovická 31, Praha 10-Vršovice, v husté zástavbě činžovních domů. Celková kapacita stadionu je 5000 míst. Ďolíček má celkem čtyři vchody, avšak pouze tři oficiálně pro diváky. Vchodem číslo 1 se vstupuje na hlavní tribunu, vchod číslo 2 je určen pouze pro hosty a vstup číslo 3 vede do sektoru domácích vlajkonošů. Čtvrtý vchod je určen pro VIP. Ačkoliv se jedná o druhý nejoblíbenější stadion v Praze, neodpovídá zcela předpisům UEFA, a to vzhledem k tomu, že z hlavní tribuny označené (obr. 5) A1 až A5 se lze dostat do kotle domácích, označeného B1 až B4. Tomu napovídá i fakt, že v sezónách 2010/2011 a 2011/2012 byl stadion uzavřen, a to z důvodů nevyhovujících podmínek jak pro hráče, tak hlavně pro diváky. Od roku 2013 byl stadion uznán opět jako vhodný pro konání prvoligových utkání, avšak opatření ke zvýšení bezpečnosti

mají charakter pouze provizorního řešení. Stadion je také problémový z hlediska nástupních a rozchodových prostor a parkování. Místo pro parkování je vyhraněné pouze na přilehlém hřišti, kde je přibližná kapacita parkingu 300 míst.

Obr. 5 – Situační plán stadionu Ďolíček [37]

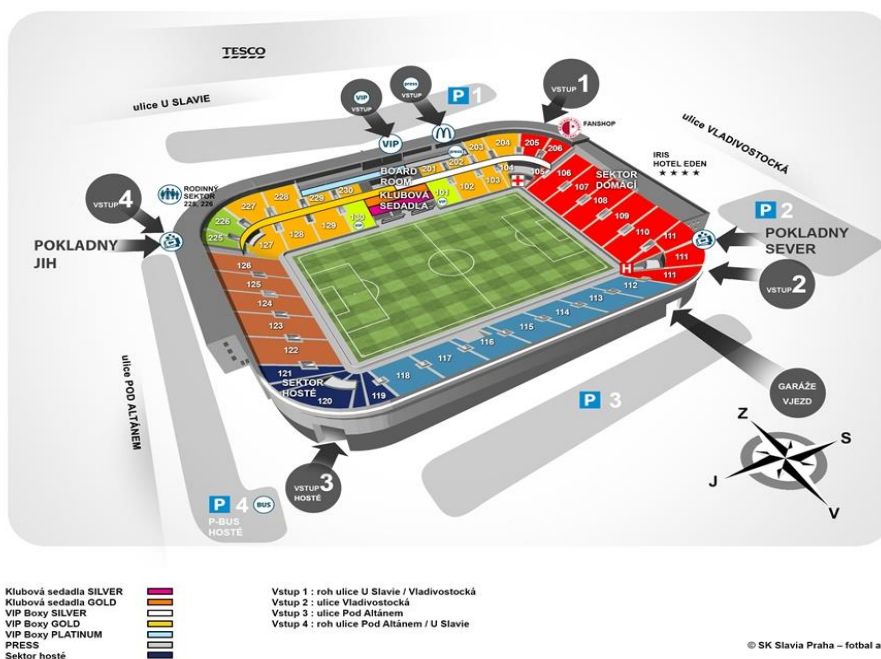
5.1.3 Eden Aréna

Stadion SK Slavia Praha je situován v Praze 10-Vršovicích, v ulici U Slavie 1540/2a a je ohraničen ze severu ulicí Vladivostocká, z jihu železniční dráhou, ze západu ulicí U Slavie a z východu tréninkovými hřišti. Poprvé byl otevřen 27. září 1953, kdy byl vybaven pouze jednou dřevěnou tribunou s místy k sezení, jinak byla všechna místa k stání. V roce 2004 byla stržena stará dřevěná tribuna a stadion byl po přestavbě slavnostně znovu otevřen 7. května 2008 [38]. Jedná se v současné době o nejmodernější stadion v České republice s kapacitou 20800 míst. Má celkem čtyři vstupní koridory do prostor stadionu a celkem 36 vstupů do hlediště. (obr. 6) Sektory jsou dle požadavků UEFA od sebe navzájem odděleny a nejsou průchozí. Pro svoji moderní podobu a kapacitu je využíván také jako místo konání kulturních akcí včetně velkých koncertů. Kapacita míst k parkování vně stadionu činí zhruba 400 pro osobní automobily a 25 míst pro autobusy.

ORIENTAČNÍ PLÁN – EDEN ARÉNA

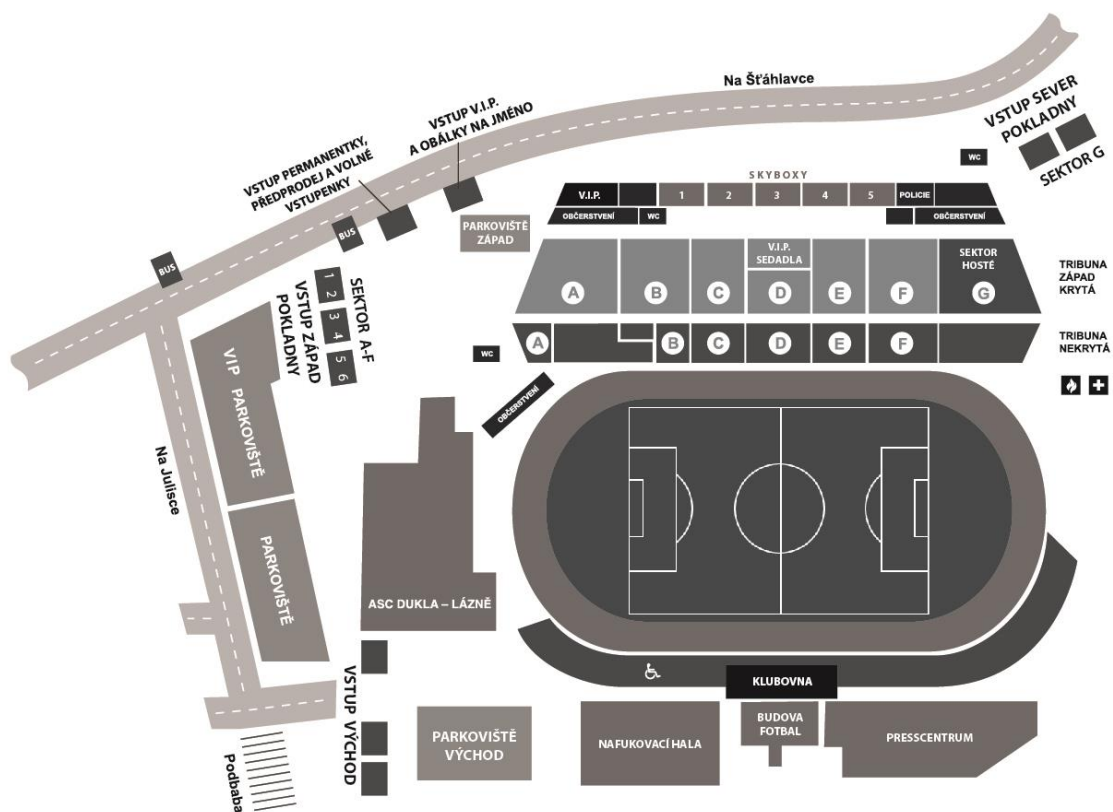
GPS - 50.0674246, 14.4715638

Obr. 6 – Plánek stadionu Eden Aréna [39]

5.1.4 Juliska

Stadion se nachází v ulici Na Julisce 28, Praha 6-Dejvice. Byl otevřen v roce 1960 a před sezonou 2011/2012 musel projít rekonstrukcí, aby splňoval kritéria UEFA pro stadiony v první lize. Stadion je dějištěm nejen fotbalových zápasů, ale slouží také jako tréninkové centrum pro atletiku. Má celkem tři vstupy vedoucí pouze na jednu tribunu stadionu. (obr. 7) Hlavní tribuna je pak rozdělena do průchozích sektorů, což není v souladu s předpisy UEFA, sektor G je určen výhradně pro diváky hostujícího mužstva. Celková kapacita stadionu čítá 8150 míst [40]. Stadion je situován na dobře dostupném místě, s možností parkování na zhruba 250 vyhrazených místech, odkud lze zajistit bezproblémové nástupní a rozchodové trasy.

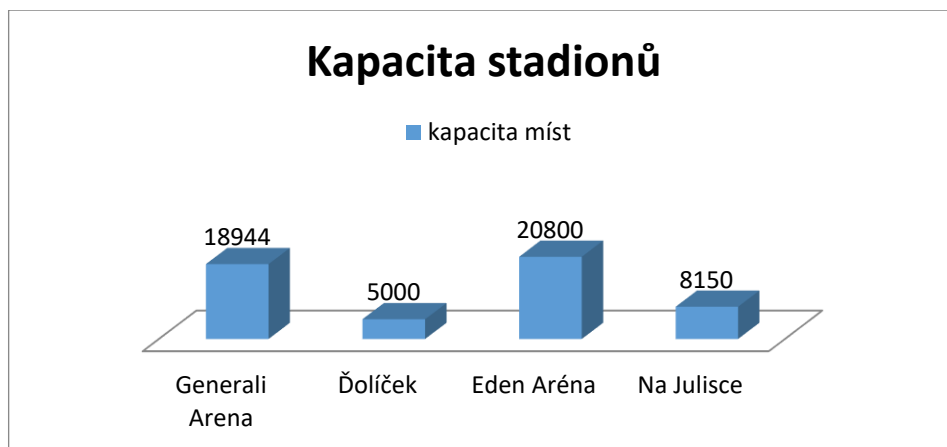

Obr. 7 – Plánek stadionu Juliska [40]

5.2 Nasazení sil a prostředků Policie ČR

Na základě vyhodnocení konkrétní bezpečnostní situace se rozhodne o stupni bezpečnostního opatření a tím také o množství nasazených sil a prostředků. V této kapitole vycházím ze sběru dat, která mi byla poskytnuta služebními funkcionáři OŘP Prahy IV. Níže prostřednictvím grafů znázorním porovnání počtu nasazených složek ze strany Policie ČR. Z jednotlivých grafů je patrné, v jakém poměru jsou jednotlivé složky při bezpečnostních opatřeních zastoupeny.

Pro představu jsem zobrazila v souhrnu kapacity jednotlivých stadionů, které blíže popíšu v následujících podkapitolách (obr. 8).

Obr. 8 – Komparace kapacit stadionů

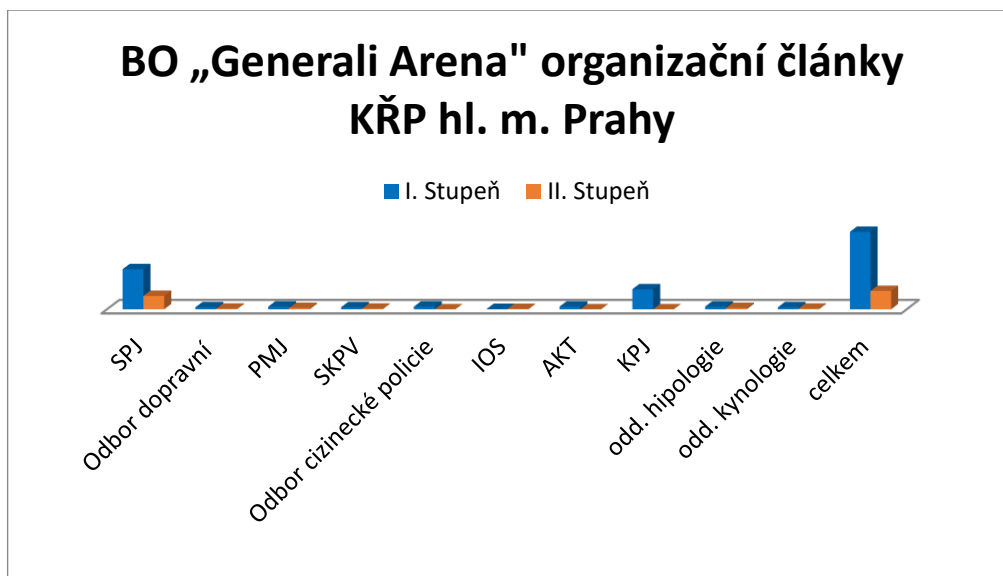
5.2.1 Bezpečnostní opatření – Generali Arena

Na níže uvedeném grafu (obr. 9) jsou zobrazeny nasazené složky z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy na bezpečnostní opatření Generali Areny, a to v případě prvního stupně, označeného modrou barvou, a druhého stupně, označeného oranžovou barvou.

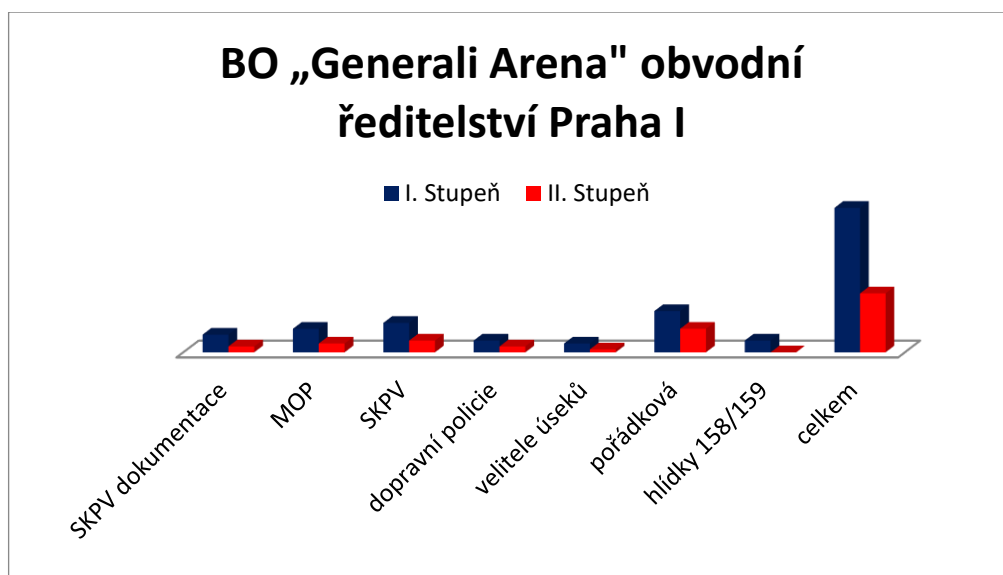
Následující graf (obr. 10) pak znázorňuje nasazení sil z obvodního ředitelství Praha I na bezpečnostním opatření Generali Areny, kdy modrou barvou je označeno bezpečnostní opatření prvního stupně a červenou barvou druhého stupně.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.3.2, je možné tyto síly navýšit s ohledem na získané informace nebo na základě chování fanoušků při předchozích utkáních. Nutno dodat, že záleží na tom, jaké fotbalové kluby se v daný den mají na stadionu utkat.

Při nejrizikovějších utkáních na stadionu Generali Arena byl v minulosti počet policistů v průměru navyšován až o 30 %.

Obr. 9 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy

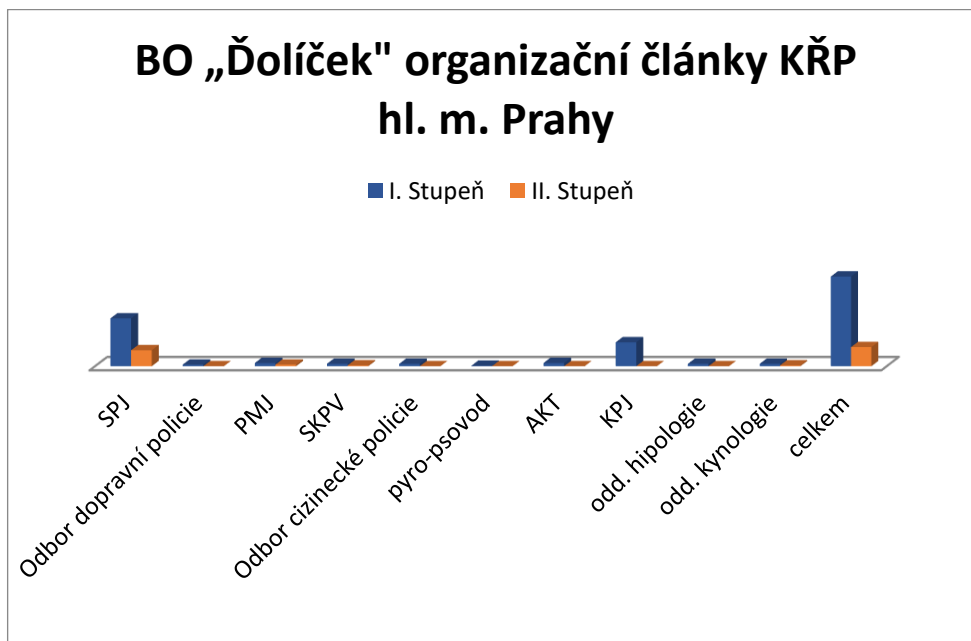

Obr. 10 – Plán nasazení policistů z obvodního ředitelství Praha I

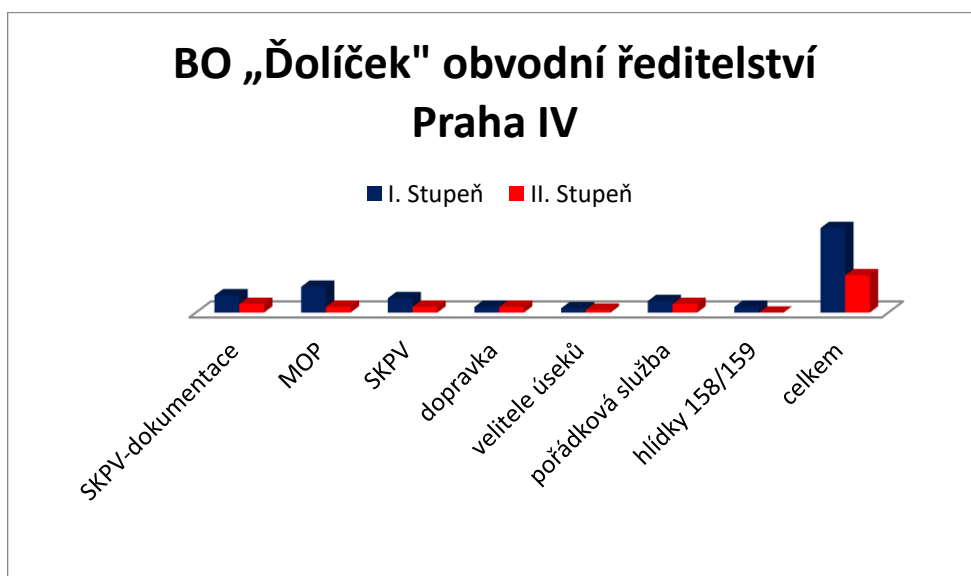
5.2.2 Bezpečnostní opatření – Ďolíček

Obrázek 10 uvádí nasazené policisty z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy na bezpečnostní opatření Ďolíčku, a to v případě prvního stupně, označeného modrou barvou, a druhého stupně, označeného oranžovou barvou. Obrázek 11 znázorňuje nasazené složky z Obvodního ředitelství policie Praha IV na bezpečnostním opatření v Ďolíčku, kdy modrou barvou je označeno bezpečnostní opatření prvního stupně a červenou barvou druhého stupně. V porovnání s bezpečnostním opatřením Generali

Areny je celkové nasazení policistů u prvního i druhého stupně až na nepatrný rozdíl stejné.

Obr. 11 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy

Obr. 12 – Plán nasazení policistů z Obvodního ředitelství Prahy IV

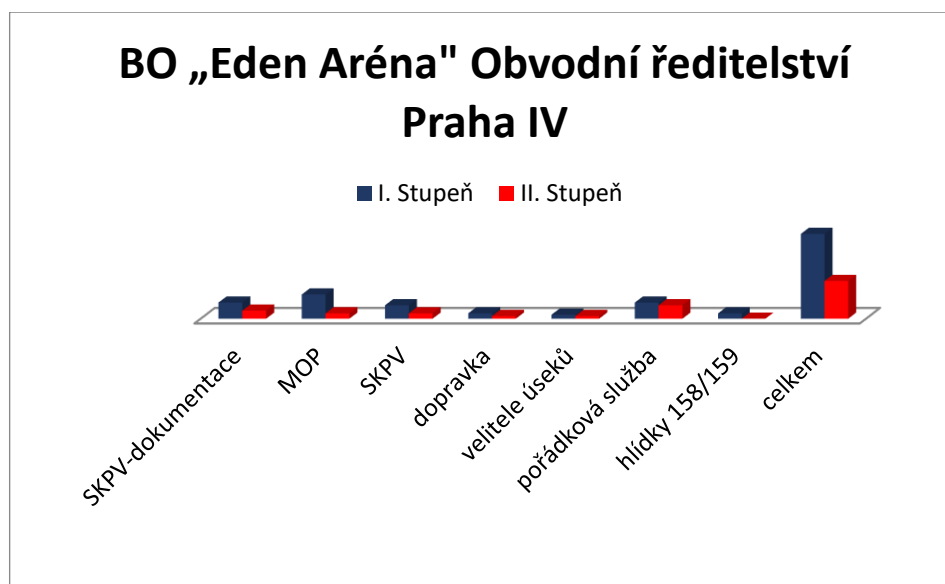
5.2.3 Bezpečnostní opatření – Eden Aréna

Obrázek 12 zobrazuje nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy na bezpečnostní opatření Eden Arény, a to v případě prvního stupně, označeného modrou barvou, a druhého stupně, označeného oranžovou barvou. Obrázek 13 znázorňuje

nasazené síly z Obvodního ředitelství Praha IV na bezpečnostním opatření Eden Arény, kdy modrou barvou je označeno bezpečnostní opatření prvního stupně a červenou barvou druhého stupně. Při bezpečnostních opatřeních prvního stupně a nejrizikovějších duelech (obr. 18) byly v minulosti navýšeny síly Policie ČR o 40 %, ale také až o 300 %.

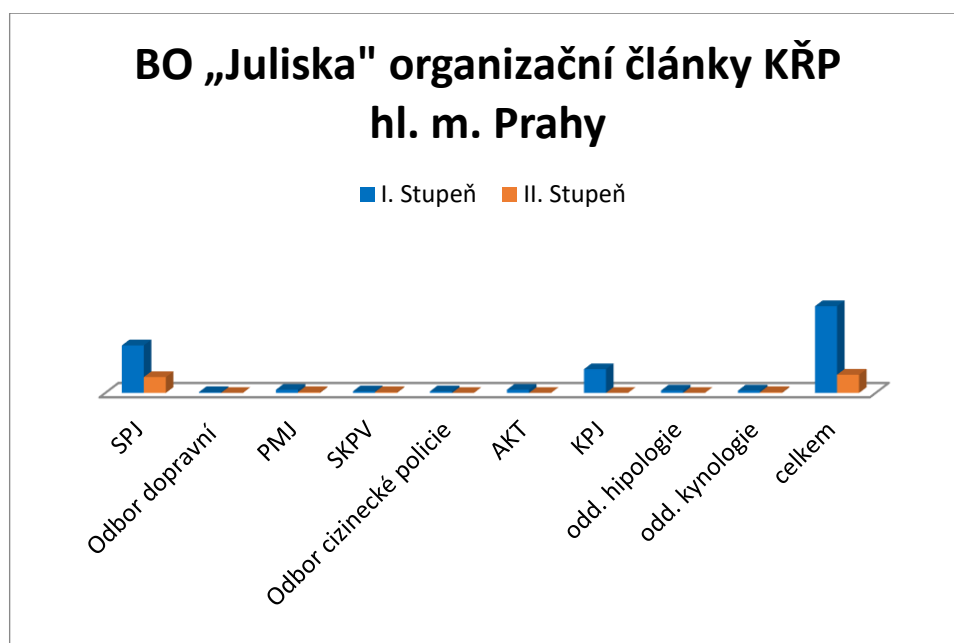
Obr. 13 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy

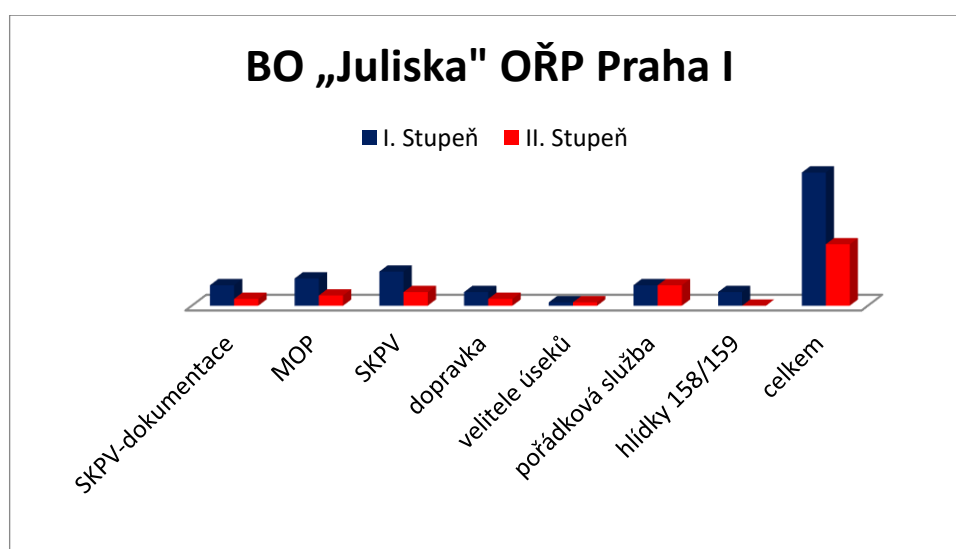
Obr. 14 – Plán nasazení policistů z Obvodního ředitelství policie Prahy IV

5.2.4 Bezpečnostní opatření – Juliska

Stejně jako na předchozích grafech uvedu nasazení složek Policie KŘP hl. m. Prahy (obr. 15), kdy první stupeň rizika je vyznačen modrou barvou a druhý stupeň barvou oranžovou, dále OŘP Prahy I. (obr. 16), kdy je modrou barvou vyznačen první stupeň rizika a barvou červenou stupeň druhý.

Obr. 15 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy

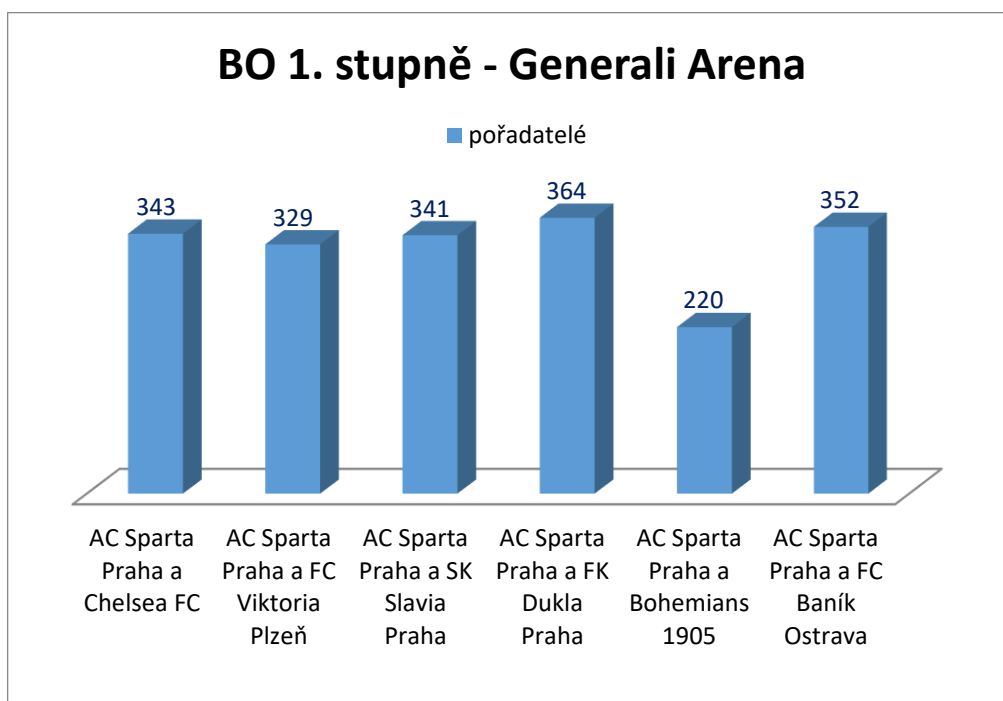

Obr. 16 – Plán nasazení policistů z OŘP Praha I

5.3 Nasazení sil pořadatelské služby

V této kapitole graficky znázorním rozdíly nasazování počtu pořadatelů na konkrétní nejrizikovější fotbalové duely, konané v minulosti v prvním stupni bezpečnostního opatření.

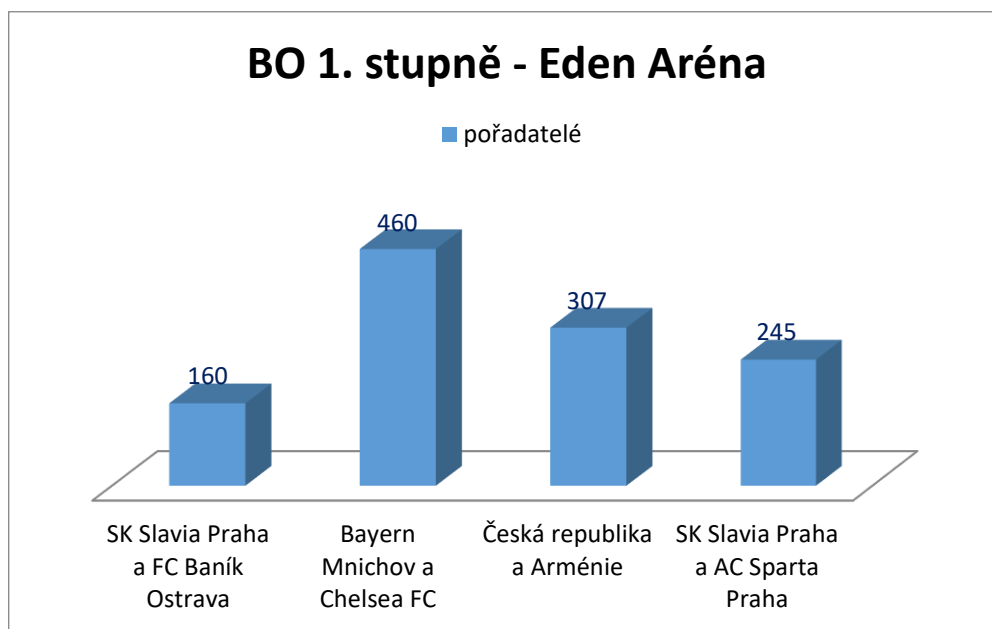
Na obrázku 17 jsou uvedeny průměrné počty nasazených pořadatelů/soukromé bezpečnostní služby klubu AC Sparta Praha na rizikových utkáních, konaných na fotbalovém stadionu Generali Arena. Jedná se o bezpečnostní opatření prvního stupně. Z tohoto pohledu je možné vidět, která fotbalová utkání a mezi jakými kluby jsou pro Generali Arenu vyhodnocena jako nejrizikovější z pohledu atletického klubu, kde je tedy nutno nasadit větší množství osob k zajištění klidného začátku, průběhu a konce fotbalového utkání.

Obr. 17 – Průměrný počet pořadatelů AC Sparta Praha na nejrizikovějších fotbalových utkáních

Jak jsem již zmínila v předchozích kapitolách, rizikovost se určuje mimo jiné také podle předpokládaného počtu prodaných vstupenek, na což musí reagovat i samotná pořadatelská služba, která stejně tak jako Policie ČR musí přizpůsobit nasazení svých sil počtu diváků. K tomu nutno dodat, že si fotbalové kluby samy určují strop počtu vstupenek, které prodají hostům, čímž mohou lépe koordinovat činnost pořadatelské služby a zhodnotit jejich odpovídající počet na dané utkání. Domácím pak počet

vstupenek klub neomezuje, pouze je regulován kapacitou stadionu. Pravidla UEFA pak udávají, že nejméně pět procent z celkové kapacity stadionu musí být k dispozici výhradně pro hostující příznivce, a to v odděleném sektoru stadionu [35].

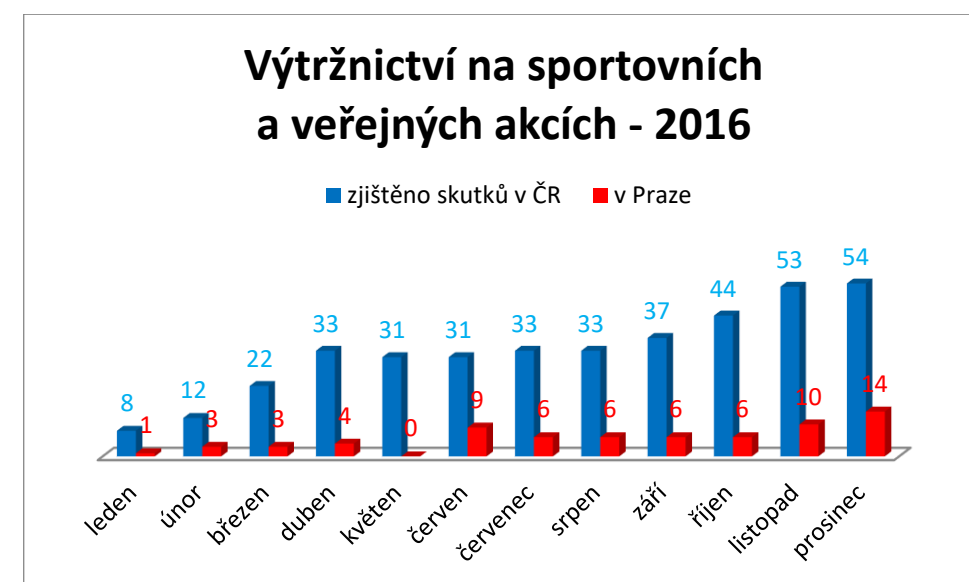
Obr. 18 - Průměrný počet pořadatelů SK Slavia Praha na nejrizikovějších fotbalových utkáních

5.4 Bilance trestného činu výtržnictví za rok 2016

V této kapitole uvedu, jakým způsobem je ovlivněno bezpečnostní opatření v České republice diváckým násilím, zejména skupinami hooligans a jejich páchaním trestné činnosti.

Dle tiskové zprávy koordinátorky z Kanceláře policejního prezidenta ČR, pplk. JUDr. Lucie Žárské (2017) „*Policie ČR statisticky neviduje konkrétní počet zadržených, zajištěných či předvedených osob v souvislosti s konkrétními trestnými činy spojenými s diváckým násilím. Z dostupných informací lze pouze uvést, že za posledních pět let bylo dohromady zadrženo, zajištěno, předvedeno nebo prověřováno celkem 2503 osob, z nichž celkem 491 pro trestný čin a 2448 osob pro přestupkové jednání. Nejčastějším páchaným trestným činem v souvislosti s konáním sportovní akce v období posledních pěti let bylo výtržnictví*“ [41].

Dle výstupu ze statistických sestav Policie ČR jsem znázornila loňský rok 2016 (obr. 19), kdy bylo spácháno celkem 393 trestných činů výtržnictví [42]. Trestný čin výtržnictví v souvislosti s konáním sportovní a veřejné akce jsem uvedla za celé období roku 2016 z toho důvodu, že fotbaloví hooligans využívají příležitosti a přesouvají se ze stadionu na demonstrace, kde už nejde o rivalitu mezi fanoušky klubů, ale pouze o touhu vyvolat konflikty a tím záminku k bitkám. Dle Dušana Svobody, místopředsedy FAČR, není v současné době problém diváckého násilí pouze záležitostí fotbalu, ale jde o celospolečenskou záležitost [43]. Toto potvrzují i Kasal a Smolík (2016), kteří tvrdí, že hooligans jsou sociálně nebezpeční tím, že se projevují i mimo fotbalové stadiony [44].

Obr. 19 – Zobrazení počtu spáchaných trestných činů výtržnictví za rok 2016

Poslední hojně medializovaný případ výtržnictví na prvoligovém stadionu v Praze v roce 2016 byl zaznamenán v listopadu při fotbalovém utkání mezi Duklou Praha a Slávií Praha na stadionu Na Julisce. (obr. 20) „Těsně před začátkem fotbalového utkání vtrhlo do sektoru hostů přibližně šest až deset osob, které začaly příznivce Slávie mlátit hlava nehlava. Pořadatelská služba se snažila fotbalovým hooligans ve rvačce zabránit, ale neúspěšně. Na toto však okamžitě zareagovala policie, konkrétně speciální pořádková jednotka, která mezi fanoušky do tzv. kotle vběhla a obě skupiny mlátících se od sebe oddělila. Při tom zajistila deset chuligánů, kterým bylo sděleno podezření ve zkráceném přípravném řízení za trestný čin výtržnictví a rvačky“ [45]. Na tomto příkladu je evidentní, že ačkoliv bylo utkání předem vyhodnoceno prvním stupněm

rizika, pořadatelé nebyli připraveni na násilnosti, a proto museli zakročit policisté. Na druhou stranu příklad dokazuje, jak rychle jsou schopni zakročit policisté SPJ a dostat situaci uvnitř stadionu pod kontrolu.

„Za nesmyslně projevenou náklonnost přichází velká nenávist.“

Aristofanés

Obr. 20 – Fanoušci Slávie na Julisce [45]

6 DISKUZE

V této části práce se budu věnovat klíčovým problémům v souvislosti s bezpečnostními opatřeními na fotbalových stadionech a uvedu silné a slabé stránky těchto opatření, zejména pak ve vztahu s konkrétními fotbalovými stadiony. K porovnání výsledků uvedených v této práci se současným stavem mi pak pomohou polostrukturované rozhovory, které jsem prováděla s policisty, jejichž délka praxe u Policie ČR přesahuje patnáct let, a jedním z pořadatelů, který působí u AC Sparta již dvacet let. Každý z dotazovaných se účastní bezpečnostních opatření na fotbalových stadionech více než deset let.

Pro rozhovory jsem si připravila základní osnovu a několik klíčových dotazů, což mi umožnilo větší flexibilitu. Polostrukturované rozhovory jsem zvolila z toho důvodu, abych dala větší prostor pro vyjádření názorů dotazovaného. Nicméně vzhledem k tomu, že je diplomová práce zveřejňována, dostojím svému slovu a rozhovory uvedu anonymně, tedy nebudu z taktického hlediska konkrétně jmenovat. S předchozím souhlasem pouze uvedu, v jaké složce Policie ČR je okruh dotazovaných policistů zařazen.

První rozhovor byl uskutečněn s policistou zařazeným u SPJ KŘP hl. m. Prahy. U Policie ČR slouží celkem sedmáct let, z toho čtrnáct let se účastní bezpečnostních opatření na prvoligových stadionech v Praze. Jeho hlavní pracovní náplní je koordinace nasazení sil SPJ, provádění zákroků pod jednotným velením (konkrétně doprovody většího počtu osob na stadiony a ze stadionu a obnova veřejného pořádku, byl-li narušen, a to jak vně, tak i uvnitř stadionu). Dle jeho slov se SPJ připravuje na bezpečnostní opatření tím způsobem, že nejdříve zanalyzuje bezpečnostní situaci a informace získané od dalších složek Policie ČR k možným rizikům na konkrétním utkání s tím, že využijí zkušenosti z předchozích utkání. Následuje porada s velitelem opatření a příprava plnění požadovaných úkolů kladených ze strany velitele opatření. Poté rekognoskují terén, tzn. přístupové cesty a rizikové oblasti. Např. pokud jsou v blízkosti stadionu ulice, kde probíhají výkopové práce, mohou se zde nalézat dlažební kostky či jiný stavební materiál, který by mohl být užitý proti policistům nebo jiným osobám. Dále SPJ zajišťuje v rámci přípravy přístupnost techniky a prostředků Policie ČR. Na otázku, zda si myslí, že je příprava na bezpečnostní opatření dostačující, což se týká předem získaných informací, odpověděl, že nikoliv. „Často jsou informace o počtu

fanoušků, kteří se mají zúčastnit fotbalového utkání, v rozporu se skutečností.“ Na otázku, jakým způsobem by změnil fungování bezpečnostního opatření a v čem by tyto změny měly spočívat, odpověděl, že je nutné zlepšit koordinaci sil a prostředků a systém předávání informací. *„Dále by bylo vhodné zkvalitnit úroveň pořadatelů a navýšit jejich počet. Fotbalové kluby by se měly snažit více zainteresovat ve věci bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku jak na stadionu, tak i před ním. Kluby by také měly mít konkrétní odpovědnost za výjezdy svých fanoušků na venkovní utkání (tedy ne domácí).“* Následně byl rozhovor směřován k technickému stavu prvoligových stadionů v Praze, konkrétně pak na Generali Arenu, Eden Arénu, Ďolíček a Julisku. Z policistova pohledu i s ohledem na jeho dlouholetou praxi jsou z hlediska bezpečnosti nevyhovující všechny stadiony. *„U všech absentují nárazníkové zóny, což je dostatečný prostor, kterým je tzv. mrtvá zóna bez možnosti vstupu jakýchkoliv osob. Při vstupu na stadion hosté chodí kolem vstupu domácích a není možné je obejít, čímž dochází ke střetům. V okolí stadionů nejsou zajištěny dostatečné kapacity parkovacích míst, a pokud ano, navazují na hlavní komunikaci, kde dochází k dopravním kolapsům.“* Uvádí také, že kamerové systémy uvnitř stadionů jsou nedostatečné. Na doplňující dotazy pak policista uvedl slabé stránky jednotlivých stadionů. U Eden Arény je to snadná průchodnost mezi jednotlivými sektory a společné pokladny pro domácí i hostující fanoušky. Generali Arena má přizpůsobeny vstupy hostů a domácích příliš blízko sebe a dalším problémem jsou ochozy kolem stadionu. Z nich, dle jeho slov, v minulosti několikrát házeli fanoušci různé předměty a tím ohrožovali policisty i ostatní osoby. Slabou stránku stadionu Generali Arena dále spatřuje v nedostatečné dopravní infrastruktuře. Ke stadionu Ďolíček se vyjádřil negativně tak, že *„tento stadion nemůže odpovídat parametrům prvoligového stadionu“*. Slabé stránky Ďolíčku vidí v neexistenci nárazníkových zón, nedostatečném kamerovém systému, nepřehlednosti z hlediska bezpečnosti, nedostatečných nástupních plochách pro zákroky Policie ČR a nedostatečném zajištění stadionu vůči vnějšímu okolí. Policista pak dodává, že dochází k házení věcí přes zeď na ulici, ale i naopak k přehazování či předávání předmětů, zejména pyrotechniky, z ulice na stadion. Stadion Juliska má dle jeho názoru nedostatky mimo jiné také v kamerovém systému a špatném situování a řešení občerstvení a toalet. Dalším problémem je pak to, že jsou fanoušci hostů a domácích umístěni v sektoru v těsné blízkosti sebe. Po dotazech týkajících se stadionů jsem se policisty zeptala, jaký má názor na pořadatelskou službu a zda si myslí, že je její počet vzhledem ke kapacitám stadionů dostačující. Na toto uvedl, že *„pořadatelská služba je potřebná, ale*

nedostatečná. Hlavní role je přenášena na Policii ČR. Nejedná se o počty pořadatelů, ale o jejich kvalitu. Při současné kvalitě je jejich počet nedostatečný.“

Pokud shrnu informace a názory zjištěné z prvního rozhovoru, důležitou úlohou v rámci přípravy na bezpečnostní opatření hrají informace a zkušenosti z předchozích opatření. Na základě těchto získaných zkušeností mohou být, dle mého názoru, policisté lépe připraveni na případné konflikty a předpokládané protispolečenské jednání. Jako problémová se zde jeví komunikace a předávání informací mezi jednotlivými složkami bezpečnostního opatření, kdy policista uvádí, že informace o počtu fanoušků, kteří se účastní fotbalového utkání, jsou v rozporu se skutečností. Z toho usuzuji, že by bylo vhodné zlepšit komunikaci a zkvalitnit poskytování rozhodujících údajů. Z názorů týkajících se zabezpečení stadionů pak vyplývá, že nejvíce nedostatků má stadion Ďolíček, který neodpovídá parametrům prvoligového stadionu. S tímto tvrzením se zcela ztotožňuji, neboť Ďolíček z mého pohledu nemá žádná pozitiva, a pokud neprojde kompletní rekonstrukcí, nikoliv jen provizorními úpravami, je jen otázkou času, kdy bude zakázáno odehrát zde jakýkoliv fotbalový zápas. Mínění o pořadatelské službě mám také stejné jako policista SPJ. Jedná se o slabý článek bezpečnostního opatření, který je nutné posílit a zkvalitnit.

O **druhý rozhovor** jsem požádala policistu SKPV, který slouží u Policie ČR šestnáct let a z toho deset let se účastní bezpečnostních opatření na prvoligových stadionech v Praze. Na otázku, co je hlavním úkolem SKPV v rámci bezpečnostního opatření, odpověděl, že je to především výkon operativních hlídek s možností dokumentace, tzn. odhalování, vyhledávání a monitoring zájmových fanoušků, dokumentace protiprávního a protispolečenského jednání osob s následným ustanovením pachatelů a zpracováním kompletního spisového materiálu. Získané poznatky ze zájmového prostředí po vyhodnocení předávají kriminalisté veliteli opatření. Další otázka směřovala k přípravě na bezpečnostní opatření. Dle policisty žádná speciální příprava kriminalistů na bezpečnostní opatření neexistuje. Dodává, že hlídky musí být vybaveny dokumentační technikou, a co se týká stadionu, je určeno velitelem opatření, která hlídka bude mít konkrétní úkol. Tzn. monitoring domácích fanoušků, monitoring fanoušků hostů, a pokud je zřízena fans zóna, provádí se i její monitoring. *„Vzhledem ke zkušenostem a počtu bezpečnostních opatření, které jsem již prodělal, není nutná mimořádná příprava. Pokud se jedná o bezpečnostní opatření v našem teritoriu, provede se dotaz na počet a dopravu fanoušků hostujícího celku a podle toho se reaguje dále (doprovod*

vlaků, autobusů, pochod na stadion apod.).“ Dále uvádí, že z operativního hlediska si SKPV vyhodnocuje rizika o problémových fanoušcích, např. jak se chovali při předchozím výjezdu apod. „Na žádné opatření se nedá dopředu na sto procent připravit.“ Dle jeho názoru není nikdy jasné, kdo přijede, v jakém stavu a jak se bude vyvíjet zápas. „SKPV však dělá maximum proto, aby získalo co nejvíce poznatků především k fanouškům hostujících celků, avšak nikdo nemá křišťálovou kouli.“ Dodává, že průběh opatření je dán hlavně vývojem utkání a spokojeností fanoušků domácího i hostujícího celku. Samotný konec bezpečnostního opatření je pak na vyhodnocení velitele opatření. Policista ale uvádí, že někdy by bylo vhodné opatření ukončit dříve, zejména když domácí fanoušci nemají tzv. soupeře, ale naopak jindy se stane, že je opatření ukončeno, přestože jsou předány informace o rizikových fanoušcích, kteří se snaží kontaktovat druhou stranu. Poslední má otázka směřovala k pohledu policisty na fungování bezpečnostního opatření, zda by bylo vhodné něco změnit či vylepšit. „Zlepšit se dá vždy něco, ale nejvíc mě trápí komunikace mezi SPJ a SKPV. Informace, které předáváme, projdou přes několik účastníků bezpečnostního opatření a my jako SKPV nakonec slyšíme úplně něco jiného než to, co jsme poskytli.“ Problém tedy vidí v systému předávání informací, neboť než jimi poskytnuté informace dojdou k adresátovi, jejich znění je často zestručněno a v horším případě i změněno. Dodává, že by bylo vhodné, aby probíhaly např. společné výcviky SPJ a SKPV.

Policista SKPV mi díky rozhovoru umožnil pohlédnout na otázku poskytování informací ohledně počtu fanoušků, kteří se účastní fotbalových utkání, z druhé strany. Uvádí, že z hlediska SKPV je učiněno vše pro to, aby tyto údaje byly co nejbližší realitě. Nicméně dodává, že nelze vždy přesně určit konkrétní počty fanoušků. Z tohoto důvodu si stojím za názorem, který jsem uvedla výše, že by se měly v této oblasti více zajímat jednotlivé kluby. Podstatné nedokonalosti vidí policista v předávání informací mezi jednotlivými složkami bezpečnostního opatření, což opět souvisí s komunikací, která byla zmiňována i v předchozích rozhovorech. Zde se nabízí otázka, zda by se kolektivní dorozumívání zlepšilo společnými výcviky, školeními či team buildingy. Z mého pohledu by společná školení SKPV s SPJ jistě přispěla ke kvalitnějšímu předávání informací, ale také k jejich lepší vzájemné kooperaci. Důkazem mohou být nácviky a součinnostní cvičení KPJ i SPJ, které jsou prováděny pravidelně několikrát ročně. Na jejich základě pak probíhá součinnost těchto složek v praxi na profesionální úrovni.

Třetí rozhovor mi poskytl policista z okruhu vedoucích skupin KPJ, který u Policie ČR slouží devatenáct let, z toho sedmnáct let se účastní bezpečnostních opatření. Jeho příprava na opatření spočívá v přečtení si příslušného rozkazu na dané opatření a seznámení se s písemnou instrukcí, kde jsou uvedeny předpoklady fotbalového utkání. „*Pak provedu instrukci policistům KPJ, kterým musím předat veškeré informace, které mám k dispozici od velitele Pořádkové jednotky KŘP hl. m. Prahy.*“ Po instrukci vybaví podřízené policisty stanovenou výzbrojí, provede kontrolu výstroje a výzbroje a ve stanovený čas odjíždí všichni společně ke stadionu. Dále jsem rozhovor směřovala k technickému vybavení stadionů Generali Areny, Eden Arény, Ďolíčku a Julisky. Dle policisty má každý prvoligový stadion svá pro i proti. „*Generali Arena má oddělené sektory pro diváky rozdělené dle barev pro lepší přehlednost a vše na stadionu je konstrukčně silné a stabilní. Sloupy kovové konstrukce jsou zapuštěny do železobetonu, takže vydrží např. i násilné lomcování. Výhodou stadionu je pak i parkování na Letné. Naopak problém vidím v rozchodových trasách, protože při odjezdech diváků je blokována doprava v ulici Milady Horákové.*“ K Eden Aréně pak uvádí, že uvnitř stadionu je lepší zázemí s porovnáním s ostatními. „*Je vidět, že tam jsou peníze.*“ Naopak negativně se vyjadřuje k velikosti stadionu a hrací ploše. „*Stadion je veliký a díky tomu, že je tam mnoho sektorů, v případě, že se nějakému divákovi něco stane (zkolabuje, upadne a něco si zlomí), pořadatel trvá déle, než najde přímo ono místo v sektoru a zajistí tam lékařskou pomoc.*“ Slabou stránku stadionu vidí policista také v možnosti přístupu diváků na hrací plochu. Ta je oddělena od tribun pouze nízkými betonovými zátarasy. Další problémem jsou, dle jeho vyjádření, rozchodové trasy, které blokují dopravu a parkování diváků v bočních přilehlých ulicích stadionu. K dalšímu stadionu Ďolíček se policista vyjádřil pouze negativně. Nedostatky vidí v parkování osobních i služebních vozidel, malé kapacitě stadionu (např. při některých utkáních jsou na hlavní tribuně dohromady neodděleně diváci domácích i hostů, což může být problém), situování stánků s občerstvením a toalet. „*Vše je staré a omlácené. Naprosto nevyhovující jsou vysoké betonové schody v kotli domácí Bohemky, protože v protiúderovém kompletu se nám při zákroku špatně pohybuje.*“ Dodává, že v kotli domácích se vyskytují většinou kriminálně závadové osoby. O stadionu Juliska policista podrobněji nehovořil, neboť uvnitř stadionu nebyl již několik let. Uvádí pouze, že je stadion dobře odhlučněn, není zde problém s parkováním osobních i služebních vozů a v rámci rozchodových tras není blokována doprava. Další má otázka byla zaměřena na pořadatelskou službu, zda se domnívá, že je počet pořadatelů v současné době

dostatečný s ohledem na kapacity stadionu. „Rozhodně nedostatečný. Policie stále doplňuje jejich službu. I když nejsme přítomni uvnitř na stadionu, když pořadatelé nezvládají situaci, musíme zakročit my.“ Dodává, že pokud by fotbalové kluby byly ochotny více investovat do pořadatelské služby, měly by větší možnost si vybírat. „Bylo by vhodné, aby každý klub měl svůj vlastní sbor stálých pořadatelů, kteří by byli fyzicky zdatní a dostatečně vzdělaní. Ovšem proč by klub investoval do pořadatelů, když má policii.“

Při provedeném třetím rozhovoru jsem zjistila kladné i záporné vlastnosti prvoligových stadionů a slabý článek bezpečnostních opatření. Stejně jako z hodnocení policisty SPJ vyšel nejhůře i v tomto případě stadion Ďolíček. Ačkoliv disponuje nejnižší kapacitou, má nejvíce nedostatků. Dle mého názoru je to především z důvodu chybějících finančních prostředků. Ovšem dle technického ředitele Bohemians Praha 1905 Milana Boubína se blýská na lepší časy, neboť hl. m. Praha koncem roku 2016 rozhodla o nákupu stadionu do svého vlastnictví, čímž jej zachránila. Lze tedy předpokládat, že Praha brzy zainvestuje do kompletní rekonstrukce, aby stadion vyhovoval předpisům UEFA a aby se zde mohly i nadále hrát prvoligová utkání. V jiném případě nevidím budoucnost stadionu velmi pozitivně. V rozhovoru jsem se dále policisty dotazovala, jaký má názor na pořadatelskou službu a její počet v souvislosti s kapacitami stadionů. Dle mého očekávání uvedl, že počet pořadatelů je rozhodně nedostatečný. Ke kvalitě pořadatelů se blíže nevyjádřil, avšak s jeho návrhem, aby měl každý klub svůj vlastní sbor pořadatelů, se naprosto ztotožňuji. V minulosti, kdy byla Policie ČR přítomna uvnitř stadionů, nebylo potřeba vyhledávat kvalitní, fyzicky zdatné a vzdělané pořadatele, ovšem v dnešní době je toto nutností. Problémem však jsou finanční prostředky, které jsou kluby ochotné vynaložit na pořadatelskou službu. Z tohoto důvodu si myslím, že kluby o své vlastní týmy pořadatelů nemají zájem a raději najímají soukromou bezpečnostní službu na tzv. jednorázové akce. Tyto osoby nemají prověřené a nemohou tušit, zda se v minulosti nedopustily násilného, majetkové či jiného protiprávního deliktu. Mnohdy se pak také stává, že se v pořadatelských službách různých fotbalových klubů na území hl. m. Prahy objevují stejné tváře pořadatelů. A není výjimkou, že např. fanoušek AC Sparta vykonává pořadatelskou službu pro SK Slavia či naopak. Lze jen pak domýšlet, jakou roli může mít tato skutečnost při kontrole osob vstupujících na stadion.

Ze **čtvrtého rozhovoru**, zaměřeného spíše na novou výstroj policistů KPJ, uskutečněného s vedením Pořádkové jednotky KŘP hl. m. Prahy jsem zjistila, že na počátku roku došlo k převystrojení KPJ a SPJ. *„Na základě kritického stavu stávajících protiúderových kompletů došlo na konci roku 2016 k předání celkem 2851 nových multifunkčních ochranných kompletů. Komplety jsou specifické tím, že jsou odolné proti úderu a probodnutí, balisticky odolné s možností zvýšení balistické odolnosti vložením plátu, prodyšné, lehké a komfortní při nošení s variabilitou uchycení pouzder a dalšího příslušenství dle požadavku policisty.“*

Dle mého názoru je důležité, aby policisté byli vybaveni kvalitními výstrojnými součástkami, a to jak z hlediska jejich ochrany, tak pohodlí. Pohodlný a dostatečně chránící oděv pak působí na jejich psychiku jen pozitivně. Avšak čas teprve ukáže, zda jsou tyto nové protiúderové komplety skutečně tak kvalitní, lehké a komfortní, jak uvádí výrobce. Z prvních poznatků od řadových policistů KPJ, které jsem zjistila, mohu uvést, že ačkoliv jsou bezpečnější, většina policistů se shoduje v tom, že jsou mnohem těžší s porovnáním s předchozími komplety a dále že nevyhovuje viditelné nasazení, kdy je na první pohled evidentní, která část těla je chráněna, která naopak nikoliv.

Pátý rozhovor byl uskutečněn s policistou zařazeným v AKT KŘP hl. m. Prahy, u Policie ČR slouží celkem dvaadvacet let, z čehož se jedenáct let účastní bezpečnostních opatření na prvoligových stadionech v Praze. Jeho hlavní pracovní náplň spočívá především v koordinaci nasazení sil AKT v případě pověření vedením na daném opatření. Při výkonu služby jako člena AKT je jeho hlavním úkolem zejména komunikace s občany, tzn. fanoušky i nestrannými osobami, a s tím související předávání informací veřejnosti (ne však ve smyslu a rozsahu, jak je předáváno a komunikováno ze strany pracovníků tisku a prevence). Jako člen AKT pak zajišťuje průvody fanoušků a provádí veškerou činnost v rámci komunikace vně stadionu. *„Smyslem této činnosti je předcházet střetům a protiprávnímu jednání či konfliktním situacím.“* Na bezpečnostní opatření se policisté z AKT připravují obdobně jako SPJ. Také vycházejí ze zkušeností z minulých utkání, analýzy bezpečnostní situace a informací získaných od dalších složek Policie ČR. Po poradě s velitelem opatření se připraví na plnění požadovaných úkolů a poté provedou obhlídku terénu a zjistí informace např. o příjezdech a odjezdech vlaků, kterými se fanoušci přepravují. Jako člen AKT je při bezpečnostních opatřeních v civilním oděvu, a proto si musí také dopředu zajistit odpovídající oděv a obuv. Na otázku, zda si myslí, že je příprava na

bezpečnostní opatření dostačující, co se týká předem získaných informací, uvádí stejně jako předchozí dotazování, že nikoliv. „*Informace zejména o příjezdu či příchodu počtu fanoušků jsou často nepřesné a nedostatečné.*“ Další otázka, kterou jsem položila, byla zaměřena na fungování bezpečnostních opatření, zda by bylo vhodné v tomto směru něco změnit. „*Osobně bych zejména uzákonil konkrétní a mnohem větší a vymahatelnou odpovědnost klubu za jednání fanoušků mimo stadion, ale i uvnitř stadionu.*“ Dále by uzákonil povinnost řešit deliktní jednání na stadionu v kompetenci klubu. Dodává např., že pokud někdo bude dělat na stadionu potíže, narušovat tam veřejný pořádek, vyvolávat konflikty a ničit majetek, klub by měl mít vlastní kompetenci, tuto osobu dovnitř již příště nepustit. Následující dotaz jsem směřovala na prvoligové stadiony v Praze, zda je technické zabezpečení těchto stadionů vyhovující, či nikoliv. Policista odpověděl, že „*ani jeden prvoligový stadion v Praze nevyhovuje z hlediska bezpečnosti na stadionech*“. Dále jsem chtěla znát jeho názor na poradatelskou službu na stadionech. „*Praxí je najímat část členů pouze na práci. Nejedná se o trvalé zaměstnance, ale často o pracovníky bez znalosti jejich historie, což se odráží v jejich kvalitě odváděné práce.*“ Na doplňující dotaz, zda je nasazení počtů poradatelské služby na stadionech dostatečné, odpověděl, že jak je nyní nastaven systém, je jejich počet nedostatečný. „*Zřejmě je to otázka financí. Kvalita některých z pracovníků neodpovídá úkolům, jež jsou jim kladeny.*“

Rozhovor s policistou AKT poukázal na slabé stránky bezpečnostního opatření, zejména ve smyslu poskytování informací o počtu fanoušků příježdějících na fotbalová utkání. Vzhledem k tomu, že i policista s SPJ upozornil na fakt, že jsou tyto údaje nepřesné a nedostatečné, bude se jednat o jeden z klíčových problémů bezpečnostních opatření. Otázkou však zůstává, jakým způsobem tuto záležitost vyřešit. Nebylo by vhodné, aby kluby samy zjišťovaly přesné a spolehlivé informace o svých fanoušcích a zjištěné pak co nejkratší cestou předávaly Policii ČR? A je toto vůbec možné? S tím také souvisí návrh policisty uzákonit konkrétní a vymahatelnou odpovědnost klubu za jednání fanoušků. Necht' si kluby zodpovídají za jednání svých fanoušků a jejich delikty řeší ve vlastní kompetenci. Dalším slabým článkem bezpečnostního opatření, jak vyplývá z rozhovoru, je poradatelská služba. Jelikož jsou poradatelé najímáni pouze na odvedení práce, nemůže být v žádném případě hovořeno o tom, že jsou znalí a dostatečně proškolení v oblasti daného stadionu. Tomu tedy odpovídá i kvalita odvedené práce. Klub nezjišťuje minulost daného poradatele a nezkoumá ani

skutečnost, jakého fotbalového klubu je v osobním životě příznivcem. To je však podle mého názoru chyba.

O **šestý rozhovor** jsem požádala pořadatele působícího dvacet let u AC Sparta Praha. Jeho hlavní pracovní náplní v rámci bezpečnostního opatření je dohled nad dodržováním návštěvního řádu stadionu a plnění úkolů na daném stanovišti. Dle jeho slov se pořadatelé připravují na bezpečnostní opatření v rámci konané porady s hlavním bezpečnostním manažerem, kde jsou rozděleny úkoly supervizorům, kteří koordinují tým pořadatelů, a kde dochází k předávání důležitých informací získaných z vlastních zdrojů a od Policie ČR. Uvádí, že „*informace od policie nejsou vždy dostačující*“. Na otázku, zda se domnívá, že jsou bezpečnostní opatření z pohledu pořadatelské služby dostatečná a správně vyhodnocená, odpovídá, že nejsou vždy správně nastaveny počty pořadatelské služby s ohledem na stanovení předem daných rizik. Problém vidí zejména v komunikaci, která by měla probíhat na lepší úrovni v průběhu celého opatření. Závěrem dodává, že by bylo vhodné navýšit počet pořadatelů na konkrétní fotbalová utkání, ale „*vše je o penězích, a někdo to musí zaplatit, ale bohužel všude se šetří*“.

Z výpovědi pořadatele a jeho osobních názorů vyplývají obdobné nedostatky bezpečnostních opatření jako z předchozích provedených rozhovorů. Zdá se, že systém komunikace není problémem pouze mezi složkami Policie ČR, ale také mezi Policií ČR a pořadatelskou službou a konkrétně také uvnitř struktury pořadatelské služby. Překvapilo mě, že i samotný pořadatel si je vědom toho, že počet pořadatelské služby v rámci bezpečnostních opatření je nedostatečný. Nasnadě je však otázka, zda si tuto skutečnost uvědomují i samotné kluby. Pravdou je, že je vše otázkou financí, jak jsem již uváděla shora. Avšak nebylo by vhodné zamyslet se nad tím, že je na čase zaměřit se na investování do bezpečnosti na fotbalových stadionech? Tím však mířím nejen k problematice nedostatku a kvalitě pořadatelů na stadionech, ale především k současnému komplexnímu stavu prvoligových fotbalových stadionů v Praze, neboť tyto faktory nejvíce ovlivňují bezpečnostní opatření, potažmo bezpečnost osob a zdraví účastníků fotbalových utkání.

Pokud tedy shrnu výsledky své práce, Policie ČR by měla učinit opatření ke zlepšení komunikace mezi jednotlivými složkami ozbrojeného bezpečnostního sboru, aby nedocházelo ke zkreslování a změně informací. Navrhla bych společná školení a team buildingy, na kterých by se jednotliví policisté lépe poznali a poté našli společný

způsob, jak nejlépe a nejrychleji předávat získané informace. Vždy je mnohem snazší komunikovat s někým, koho znáte. Pokud vezmu koordinaci každé složky zúčastňující se bezpečnostního opatření zvláště, fungují samostatně naprosto bez jakýchkoliv problémů. Skupiny nebo družstva jsou sehrané a jejich dorozumívání bezchybné, neboť se mezi sebou znají. Např. SPJ a KPJ provádí několikrát ročně praktické nácviky a pravidelně se setkávají na instrukčně metodických zaměstnáních. Tomu pak také odpovídají jejich profesionální zákroky pod jednotným velením. Z tohoto hlediska nevidím důvod, proč by společná školení a instrukčně metodická zaměstnání nemohli absolvovat společně s nimi také neuniformované složky Policie ČR.

Fotbalovým klubům bych do budoucna doporučila, aby věnovaly pozornost zejména technickému zabezpečení stadionů, neboť jak bylo zjištěno i z realizovaných rozhovorů, ani jeden prvoligový stadion v Praze není vyhovující z hlediska bezpečnosti. Generali Arena má umístěné vchody hostů a domácích v přílišné blízkosti, což může vést ke střetům konkurenčních stran. Dalším nedostatkem stadionu jsou ochozy kolem stadionu, ze kterých mohou být házeny různé předměty směrem do ulice, čímž je ohroženo zdraví procházejících osob a policistů. U Eden Arény není dostatečně zabezpečena hrací plocha a tím i samotní hráči. Kvůli nízkým betonovým zábránám se lze snadno ocitnout na trávníku. Jednotlivé sektory v hledišti i na koridorech se na první pohled jeví jako neprůchozí, avšak opak je pravdou. Nedostatky Ďolíčku spočívají již v jeho umístění v husté zástavbě činžovních domů, přístupnosti z ulice, dále v neuspokojivém kamerovém systému, špatných nástupních plochách pro případné zákroky Policie ČR, v průchodnosti jednotlivých sektorů a v malé kapacitě. Juliska má stejně jako stadion Ďolíček nedostatečný kamerový systém. Nevyhovující je také fakt, že jsou fanoušci hostů a domácích umístěni v průchozím sektoru v těsné blízkosti.

Myslím, že shora uvedené nedostatky nejsou jen otázkou financí, ale celkového přístupu jednotlivých klubů k bezpečnosti. Pokud totiž mohou kluby investovat do svých hráčů, měly by investovat také do bezpečnosti diváků. Ze zmiňované historie fotbalu a diváckého násilí v teoretické části diplomové práce je jasné, že divácké násilí tu bylo, je a bude, a právě s ohledem na tuto skutečnost by kluby jakožto pořadatelé sportovní akce měly učinit opatření, která by co nejvíc ochránila jak fotbalové hráče, tak hlavně samotné diváky na tribunách. Je zřejmé, že fotbalové násilí na stadionech nevymizí a vždy tu budou ti, kteří přijdou na utkání pouze s cílem vyvolat nepokoje a ventilovat své frustrace, avšak právě proto by měly být stadiony v perfektním stavu.

V minulosti ochranu zajišťovala na stadionech Policie ČR, a i přestože po tuto dobu docházelo na stadionech také ke konfliktům, ozbrojené složky byly vždy schopny okamžitě reagovat a situaci dostat pod kontrolu. V současné době se však jen čeká, až pořadatelská služba zjistí, že daný stav nezvládá, a až poté zasáhne Policie ČR. Nabízí se zde otázka. Nebylo by možné a vhodné zajistit opět přítomnost policejních složek na stadionech? Vhodné by to bylo, avšak možné nikoliv. Jak již bylo několikrát výše uvedeno, je to také mimo jiné otázka financí. Policie ČR nemůže ze své pozice sloužit soukromému vlastníkovi objektu jako náhrada pořadatelské služby. Nelze, aby si fotbalový klub najímal Policii ČR pro ochranu osob a majetku na soukromém pozemku. Proto se domnívám, že by se fotbalové kluby měly zamyslet nad tím, zda by nebylo účinnější a efektivnější vycvičit a vyškolit si profesionální sbor pořadatelů v dostatečném počtu, který by plnil svoji funkci pouze pro konkrétní jeden klub. Do svých sborů by měly možnost vybírat pouze ty osoby, které jsou prověřené, bez trestní minulosti, spolehlivé, seriózní, schopné, fyzicky a psychicky zdatné. Jejich pravidelným školením by si ověřovaly znalosti a dovednosti a také jejich připravenost na bezpečnostní opatření. Sbor pořadatelů by doprovázel fanoušky klubu na jejich výpravách a dohlížel tak na jejich chování. I samotní fanoušci by toto mohli kvitovat, neboť by měli dojem, že se fotbalový klub zajímá o jejich blaho a spokojenost.

7 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jakým způsobem fungují bezpečnostní opatření na fotbalových stadionech a kooperace zainteresovaných složek, a nastínit silné a slabé stránky. K tomuto bylo nutné, abych provedla krátký exkurz do fotbalové historie a diváckého násilí, a to v zájmu pochopení celého procesu bezpečnostního opatření. V práci jsem také popsala jednotlivé povinnosti, úkoly, oprávnění a kompetence policejních a dalších civilních složek. Blíže jsem charakterizovala přípravu, průběh a ukončení bezpečnostního opatření. Pozornost byla z mé strany také věnována protiprávním a protispolečenským jednáním, se kterými se lze setkat v souvislosti s konáním fotbalového utkání, se zaměřením na trestný čin výtržnictví, jehož bilanci za rok 2016 jsem znázornila graficky. Podrobněji jsem se věnovala trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce jako možnosti alternativní sankce. V praktické části jsem porovнала prvoligové stadiony v hl. m. Praze, a to ve smyslu jejich polohy, kapacity a technického zabezpečení. Následně jsem graficky znázornila porovnání nasazených sil z pohledu Policie ČR a pořadatelské služby. V závěru jsem uvedla poznatky z několika rozhovorů s policisty a pořadatelem, jejichž zkušenosti z praxe a názory mi byly předlohou do diskuse, ve které jsem navrhla opatření k eliminaci nedostatků souvisejících s bezpečnostním opatřením.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AC	atletický klub
AKT	antikonfliktní tým
č.	číslo
ČMFS	Českomoravský fotbalový svaz
BO	bezpečnostní opatření
DP	dopravní podnik
FIFA	Mezinárodní federace fotbalových asociací
FK	fotbalový klub
hl. m.	hlavní město
IAŘ	interní akt řízení
KPJ	krajská pořádková jednotka
KŘP	krajské ředitelství policie
LFA	Ligová fotbalová asociace
LZPS	Listina základních práv a svobod
MO	místní oddělení policie
např.	na příklad
odd.	oddělení
OHS	oddělení hlídkové služby
OŘP	obvodní ředitelství policie
PMJ	pohotovostní motorizovaná jednotka
Policie ČR	Policie České republiky
popř.	popřípadě
resp.	respektive
SK	sportovní klub
SKPV	služba kriminální policie a vyšetřování
SPJ	speciální pořádková jednotka
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
UEFA	Unie evropských fotbalových asociací
ZP PP	závazný pokyn policejního prezidenta

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. MRÁZ, Igor. *Svět devadesáti minut: z dějin československé kopané*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1976. ISBN 77-041-76.
2. ŠÁLEK, Zdeněk. *Slavné nohy*. 1. vyd. Praha: ROH, 1980. ISBN 24-129-80.
3. KRONUS, Jan. Počátky fotbalu. Historie od samého počátku. In: *Fotbal-historie.7x.cz* [online]. 2016 [cit. 2016-12-01]. Dostupné z: <http://fotbal-historie.7x.cz/rubriky/pocatky-fotbalu>.
4. STURMY. *Vznik FIFA*. In: *Sturmy.estranky.sk* [online]. 2016 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.sturmy.estranky.sk/clanky/vznik-fifa.html>.
5. ŠPIROCH, Jan. V Paříži byla založena FIFA, mezinárodní fotbalová federace. In: *Neaktuality.cz* [online]. 2013 [cit. 2016-12-03]. Dostupné z: <http://www.neaktuality.cz/sport/v-parizi-byla-zalozena-fifa-mezinarodni-fotbalova-federace/>. ISSN 1804-9125.
6. SMOLÍK, Josef. *Fotbalové chuligánství. Historie, teorie, a politizace fenoménu*. 1. vyd. Karlovy Vary: Zdeněk Plachý, 2008. ISBN 978-80-903556-3-7.
7. HORÁK, Jindřich. *Encyklopedie našeho fotbalu*. 1. vyd. Praha: Libri, 1997. ISBN 80-85983-22-2.
8. BEDŘICH, Ladislav. *Fotbal: rituální hra moderní doby*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3927-2.
9. Angry Young People Need Help of Adults, Says Educator. *Chicago Tribune* [online]. Chicago, 1966 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <http://archives.chicagotribune.com/1966/12/25/page/6/article/angry-young-people-need-help-of-adults-says-educator>.
10. MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, SUCHÁNEK, Marek. *Fotbaloví chuligáni, Evropská dimenze subkultury*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3.
11. Britská nemoc. In: *Supporters.cz* [online]. 2011 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <http://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-dil-prvni-anglie/3785.html>.

12. Centrum strategických studií. Exploze fotbalového chuligánství, nebo mediální hysterie. *Revue Politika* [online]. 2003, 8-9 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <https://www.cdk.cz/exploze-fotbaloveho-chuliganstvi-nebo-medialni-hysterie>.
13. WILLIAMS, John, DUNNING, Eric, MURPHY, Patrick J. *Hooligans abroad: the behavior and control of English fans in continental Europe*. 3rd Ed. London: Routledge & Kegan Paul, 2014. ISBN 978-1-138-777-10-1.
14. Brusel 1985: Když se lidí změní ve zběsilá hovada. In: *Totalmag.cz* [online]. 2016 [cit. 2016-12-05]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/spolecnost/43-udalosti/3606-brusel-1985-kdy-se-lidi-zmni-ve-zbsila-hovada.html>.
15. BBC. How the Hillsbotough disaster unfolded. In: *BBC.com* [online]. 2016 [cit. 2017-01-10]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/uk-19545126>.
16. RN. Britská nemoc – Československo před rokem 1989. In: *Supporters.cz* [online]. 2012 [cit. 2016-12-05]. Dostupné z: <http://www.supporters.cz/clanek/britska-nemoc-ceskoslovensko-pred-rokem-1989/3860.html>.
17. MACEK, Pavel, ZÁMEK, David. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: PA ČR v Praze, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5.
18. Zákon č. 283/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky.
19. Zákon č. 2/1969 Sb. Zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (kompetenční zákon).
20. Zákon č. 1/1993 Sb. Ústavní zákon.
21. Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod.
22. ZP PP č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.
23. ZP PP č. 191/2016, o diváckém násilí.
24. Pokyn ředitele KŘP hl. m. Prahy č. 8/2013, kterým se upravuje postup při provádění bezpečnostních opatření při konání sportovních a kulturních akcí.
25. FA ČR. Dohoda FAČR a Policie ČR. In: *Facr.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-02-01]. Dostupné z: <https://facr.fotbal.cz/dohoda-facr-a-policie-cr/a1294>.
26. Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.
27. PES. Na fotbal se připravují i fanoušci, aby choreo za něco stálo. In: *iDnes.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://fotbal.idnes.cz/video-jak->

fotbalovi-fanousci-tvori-choreografii-fun-/fotbal.aspx?c=A130429_142925_
fotbal_pes.

28. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích.
29. Zákon č. 140/2009 Sb. Trestní zákoník.
30. NIKL, Jaroslav, VOLEVECKÝ, Petr. *Divácké násilí*. Praha: PA ČR v Praze, 2007. ISBN 978-80-7251-249-2.
31. MALÍKOVÁ, Jana. Zavedení trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce. In: *MVCR.cz* [online]. Česká republika, 2009 [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/cthh/docDetail.aspx?docid=124330&doctype=ART>.
32. Studio ČT. Strach z tribun. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. 2013 [cit. 2017-02-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10101491767-studio-ct24/213411034000024-strach-z-tribun/>.
33. Probační a mediační služba ČR. Úprava výkonu trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce v probačním plánu. In: *Pmscr.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: https://www.pmscr.cz/download/2016_Prehled_informaci_poskytnutych_dle_zak_106_bez_IDa.pdf.
34. AC Sparta Praha. Generali Arena. In: *Sparta.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-01-20] Dostupné z: <http://www.sparta.cz/cs/klub/generali-arena.shtml>.
35. UEFA. UEFA Stadium Infrastructure Regulations. In: *Uefa.com* [online]. 2010 [cit. 2017-01-20] Dostupné z: http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Regulations/uefaorg/Stadium&Security/01/48/48/85/1484885_DOWNLOAD.pdf.
36. Česká Tisková Sportovní Agentura. Plánek stadionu Sparty. In: *Ctsa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-01-21] Dostupné z: <http://www.ctsa.cz/od-stredy-mohou-fanousci-v-doosan-arene-zakoupit-vstupenky-na-spartu>.
37. KLOKAN Z JIČÍNA. Stadion Bohemians. Historie současného Ďolíčku. In: *Rvibohemkapage.wz.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-01-21] Dostupné z: http://www.rvibohemkapage.wz.cz/stadion_historie%20dolicku.htm.

38. SK Slavia Praha. Stadion. In: *Slavia.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-01-21]
Dostupné z: <http://www.slavia.cz/zobraz.asp?t=klub-eden-arena>.
39. Eden Arena, a.s. Mapa sektorů Eden Arény. In: *Edenarena.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-01-21] Dostupné z: <http://www.edenarena.cz/cs/arena/mapa-sektoru/>.
40. FK DUKLA PRAHA. Stadion Juliska. In: *Fkdukla.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-01-21] Dostupné z: <http://www.fkdukla.cz/zobraz.asp?t=stadion>.
41. ŽÁRSKÁ, Lucie. Problematika diváckého násilí. In: *Policie.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-15] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2017-problematika-divackeho-nasili.aspx>.
42. Policie ČR. Statistické sestavy Ministerstva vnitra. In: *Pcr.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-20] Dostupné z: http://essk.pcr.cz/essk/_SES_ROOT_16.asp.
43. CEP. Divácké násilí není fotbalový problém, ale společenský. In: *Ceskatelevize.cz* [online]. 2015 [cit. 2017-02-25] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/fotbal/302001-divacke-nasili-neni-fotbalovy-problem-ale-spolecensky-rika-mistopredseda-facr/>.
44. KASAL, Josef, SMOLÍK, Josef. *Emoce, fanatismus, násilí: postoje občanů k problematice českých fotbalových fanoušků. Rexter: časopis pro výzkum radikalismu, extremismu a terorismu*. 2016, č. 2, s. 85. ISSN 1214-7737.
45. TÍSEŇ TV. Na Dukle tekla krev. In: *Tisen.tv* [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.tisen.tv/2016/11/na-dukla-tekla-krev-fanousci-se-poprali-v-kotli-slavie-policie-vsechny-agresory-zadrzela/>.

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Tragédie v Bruselu 1985 [14]	14
Obr. 2 – Tlačence před Hillsborough [15]	15
Obr. 3 – Plánek vstupu na stadion [15].....	15
Obr. 4 – Plánek stadionu Generali Arena [34]	37
Obr. 5 – Situační plánek stadionu Ďolíček [37].....	38
Obr. 6 – Plánek stadionu Eden Aréna [39].....	39
Obr. 7 – Plánek stadionu Juliska [40]	40
Obr. 8 – Komparace kapacit stadionů	41
Obr. 9 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy.....	42
Obr. 10 – Plán nasazení policistů z obvodního ředitelství Prahy I	42
Obr. 11 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy	43
Obr. 12 – Plán nasazení policistů z Obvodního ředitelství Prahy IV	43
Obr. 13 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy.....	44
Obr. 14 – Plán nasazení policistů z Obvodního ředitelství policie Prahy IV.....	44
Obr. 15 – Plán nasazení policistů z organizačních článků KŘP hl. m. Prahy.....	45
Obr. 16 – Plán nasazení policistů z OŘP Prahy I.....	45
Obr. 17 – Průměrný počet pořadatelů AC Sparta Praha na nejrizikovějších fotbalových utkáních.....	46
Obr. 18 - Průměrný počet pořadatelů SK Slavia Praha na nejrizikovějších fotbalových utkáních.....	47
Obr. 19 – Zobrazení počtu spáchaných trestných činů výtržnictví za rok 2016.....	48
Obr. 20 – Fanoušci Slávie na Julisce [45].....	49

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Náležitosti návštěvního řádu

Příloha 2 Fotogalerie

Příloha 1

Náležitosti návštěvního řádu (příloha č. 2 Dohody o spolupráci při zajišťování bezpečnosti a pořádku na fotbalových stadionech)

Návštěvní řád stadionu musí obsahovat tyto minimální povinné náležitosti:

1. Pravomoci pořadatelské služby
 - zakotvení konkrétních pravomocí bezpečnostní a pořadatelské služby – „za účelem zajištění bezpečnosti a pořádku na stadionu je oprávněn...“
2. Prokázání totožnosti návštěvníka
 - povinnost návštěvníka při vstupu na stadion bez vyzvání ukázat vstupenku nebo jiný opravňující doklad;
 - povinnost návštěvníka při vstupu a v odůvodněných případech (například podezření, že dané osobě byl uložen zákaz vstupu na stadion nebo v případě porušení návštěvního řádu) i kdykoliv během pobytu na stadionu prokázat svoji totožnost na vyzvání pořadatelské služby;
 - sankce – nevpuštění na stadion/vyvedení ze stadionu.
3. Vstupní kontrola návštěvníka
 - povinnost návštěvníka strpět vstupní kontrolu a prohlídku při vstupu na stadion a kdykoliv během pobytu na stadionu. Tato prohlídka je zaměřena na nedodržování zákazu vnášení nevhodných předmětů a minimalizaci rizik při vstupu na stadion;
 - sankce – nevpuštění na stadion/vyvedení ze stadionu/zabavení nevhodného předmětu.
4. Uložení zákazu vstupu na stadion
 - oprávnění klubu uložit v případě porušení vybraných ustanovení návštěvního řádu ze strany návštěvníka časově ohraničený zákaz vstupu na stadion, a to v zájmu zajištění bezpečnosti a pořádku na sportovních akcích pořádaných na stadionu;
 - sankce – zákaz vstupu na stadion na přesně vymezené časové období.
5. Odepření vstupu na stadion
 - oprávnění pořadatele odepřít vstup na stadion kromě osob, které nemají vstupenku či se odmítnou podrobit vstupní kontrole, také osobám, které

představují bezpečností riziko pro pořádanou akci, osobám, kterým byl ze strany orgánů veřejné moci či ze strany pořadatelů obdobných akcí zakázán vstup na pořádanou akci z důvodu jejich závadného chování na obdobných akcích a dále osobám, kterým byl ze strany jiných profesionálních klubů zakázán vstup na stadiony těchto profesionálních klubů.

6. Zákazy

- uložení zákazů konkrétních jednání na stadionu, a to v zájmu zajištění bezpečnosti a pořádku na sportovních akcích pořádaných na stadionu;
- zákaz vnášení typově určených předmětů na stadion;
- sankce – vyvedení ze stadionu/nevpuštění na stadion/zabavení vnášené věci.

7. Ochrana osobních údajů

- zakotvení informace o zpracování osobních údajů návštěvníků i bez jejich výslovného souhlasu, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů klubu, a to za účelem zajištění bezpečnosti osob a majetku na stadionech, zamezení vstupu na stadiony osobám, které se dopouštějí na stadionech porušování návštěvních řádů či protiprávního jednání;
- zakotvení práva klubů předávat tyto osobní údaje za stejným účelem třetím osobám, a to včetně FAČR, LFA a dalších klubů, jako dalších správců, a to v rozsahu přípustném podle právních předpisů České republiky;
- zakotvení širokého rozsahu zpracovávaných osobních údajů – jméno, příjmení, datum narození, adresa bydliště, číslo dokladu totožnosti, fotografie, obrazové a zvukové záznamy, popis jednání, které je považováno za jednání v rozporu s návštěvním řádem či protiprávní, a údaje o přijatých opatřeních a udělených trestech;
- zakotvení upozornění, že kdykoliv během pobytu na stadionu mohou být pořizovány fotografie, obrazové a zvukové záznamy návštěvníků, protože stadion je monitorován průmyslovými kamerami.

Příloha 2

Fotogalerie

Hasiči zasahují proti dýmovníci.

Hasiči odklízají z hrací plochy vhozené dýmovníce.

Generali Arena

Pohled z Generali Areny na třídu Milady Horákové

Pyroprohlídka na tribunách Eden Arény

Eden Arény

Pohled na hlavní tribunu Ďolíčku

Pohled na tribunu hostí Ďolíčku

Pohled na jedinou tribunu stadionu Na Julisce

Označení policisty zdravotníka KPJ